

PROVEDBENI PROGRAM GRADA VISA

2022.-2025.

Izradio:

**PRIUS CONSULTING, obrt za
konzalting usluge**

Iva Čogelja Juras, MBA

Prosinac,2021.

Dragi puče,

Pred Vama se nalazi Provedbeni program Grada Visa za razdoblje 2022.-2025. godine, čiji je glavni cilj pronaći načine za poboljšanje kvalitete života u gradu, a sve u skladu sa održivim razvojem, za što držim da će doprinijeti demografskom oporavku. Imajući na umu sve raspoložive potencijale grada Visa odlučili smo se za izradu ovog temeljnog razvojnog dokumenta kako bi definirali ciljeve, prioritete i mјere, a koji će u konačnici dovesti do realizacije glavnog cilja. Razvojna strategija Grada Visa dokument je koji u sebi sadrži sve najbitnije projekte za razvoj grada, odnosno za poboljšanje kvalitete života u gradu.

Koristim ovu priliku kako bih se zahvalio svima koji su sudjelovali u izradi ove strategije, te smatram da je upravo zajednička suradnja veoma važna za daljnji razvoj grada na dobrobit svih građana, te da isključivo zajedničkim zalaganjem možemo ostvariti zadane ciljeve.

Gradonačelnik Grada Visa

Ivo Radica

Sadržaj

1	UVOD	5
1.1	Metodološki pristup izrade Provedbenog programa Grada Visa	5
1.2	Zakonodavni okvir	7
1.3	Strateški okvir	8
2	ANALITIČKA PODLOGA IZ KOJE PROIZLAZE KRATKOROČNE RAZVOJNE POTREBE I RAZVOJNI POTENCIJALI.....	11
2.1	Osnovni podaci.....	11
2.1.1	Položaj i smještaj	11
2.1.2	Gradska uprava i digitalizacija.....	13
2.1.3	Proračun	14
2.2	Društvo	16
2.2.1	Demografski pokazatelji	16
2.2.2	Predškolski odgoj i školsko obrazovanje	22
2.2.3	Kultura	24
2.2.4	Civilno društvo.....	31
2.2.5	Sport i rekreacija	31
2.2.6	Zdravstvena zaštita i socijalna skrb	33
2.3	Gospodarstvo.....	35
2.3.1	Indeks razvijenosti	35
2.3.2	Tržište rada.....	37
2.3.3	Poduzetništvo	38
2.3.4	Poljoprivreda.....	42
2.3.5	Turizam	43
3	MISIJA, VIZIJA I SWOT ANALIZA	48
3.1	Misija Grada Visa.....	49

3.2	Vizija Grada Visa	50
3.3	SWOT ANALIZA.....	51
	Snage.....	51
	Slabosti.....	52
	Prilike.....	53
	Prijetnje.....	54
4	STRATEŠKI OKVIR PROVEDBENOG PROGRAMA GRADA VISA ZA RAZDOBLJE 2022.-2025.	55
4.1	Mjere, aktivnosti i razvojni projekti	56
4.2	Financijski, akcijski i terminski plan provedbe razvojnih projekata.....	75
5	PRAĆENJE, IZVJEŠTAVANJE I VREDNOVANJE STRATEŠKIH AKATA.....	82
5.1	Praćenje i izvještavanje	82
5.2	Vrednovanje akata strateškog planiranja.....	83

1 UVOD

1.1 Metodološki pristup izrade Provedbenog programa Grada Visa

U procesu strateškog planiranja korištena je metodologija izrade strateških dokumenta. Akt strateškog planiranja od značaja za jedinice lokalne samouprave usklađen je Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske¹ i Uredbi o smjernicama za izradu akta strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave².

U razdoblju do 2020. godine važeći strateški dokument Grada Visa bila je Razvojna strategija Grada Visa za razdoblje 2016-2020. godine sukladno Zakonu o strateškom planiranju i upravljanju razvojem Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 123/17, članak 26.). Gradsko vijeće Grada Visa, na sjednici održanoj 20.01.2020., donijelo je *Odluku o izradi Razvojne strategije Grada Visa za razdoblje 2021.-2027. godine* („Službeni glasnik Grada Visa“, broj 1/20). Razvojna strategija je usvojena sjednici Gradskog vijeća Grada Visa održanoj 10. veljače 2021. godine te ista ostaje na snazi do 2027. godine.

Provedbeni programi jedinica lokalne samouprave kratkoročni su akti strateškog planiranja koji opisuju i osiguravaju postizanje ciljeva, ako je primjenjivo, iz srednjoročnog akta strateškog planiranja i poveznicu s proračunom jedinice lokalne samouprave. Provedbeni program jedinice lokalne samouprave donosi se za vrijeme trajanja mandata izvršnog tijela jedinice lokalne samouprave i vrijedi za taj mandat.. Metodološka izrada ovog strateškog dokumenta definirana je ugovornom obavezom između Naručitelja (Grad Vis) i Izrađivača (PRIUS CONSULTING) te se u skladu s istim formira radna skupina, koja stoji na raspolaganju izrađivaču strateškog dokumenta, pa tako redom:

Jedinstveni upravni odjel:

1. Ana Sviličić – referent za komunalne djelatnosti i geodetske poslove
2. Ecija Pincetić – referent za društvene djelatnosti i socijalnu skrb
3. Tea Žolo- referent za javne površine i graditeljsko-geodetske poslove
4. Andro Brajčić- komunalni redar

---

¹ NN 123/17

² NN 89/2018

5. Andrea Vojković- referent za uredsko poslovanje i pismohranu
6. Tamara Bilić- Stojkovska- pročelnica jedinstvenog upravnog odjela
7. Dragan Stojkovski– voditelj odsjeka za proračun i računovodstveno – finansijske poslove

Sa svojim prijedlozima projekata sudjeluju čelnici trgovačkih društava i javnih ustanova u vlasništvu i suvlasništvu Grada Visa.

Provđbeni program Grada Visa za četverogodišnje razdoblje formira se primjenom smjernica plana razvoja jedinice lokalne samouprave u skladu s razvojnim potrebama lokalnog stanovništva. Prilikom pripreme, izrade i implementacije Provđbenog programa konceptualno se primjenjuje šest temeljnih načela planiranja razvoja jedinice lokalne samouprave:

- načelo točnosti i cjelovitosti
- načelo učinkovitosti i djelotvornosti
- načelo odgovornosti i usmjerenošti na rezultat
- načelo održivosti
- načelo partnerstva
- načelo transparentnosti.

Sadržaj i terminologija akta strateškog planiranja od nacionalnog značaja i značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave prema odrednicama:

- I. vizija i misija razvoja Grada Visa,
- II. definiranje baze projekata Grada Visa,
- III. SWOT analiza
- IV. projektne inicijative i indikativni programi u skladu sa strateškim ciljevima Nacionalne razvojne strategije
- V. indikatori realizacije mjere
- VI. finansijski plan uz jasno definirane indikativne resurse,
- VII. usklađenost s Nacionalnom razvojnom strategijom, sektorskim i višeektorskim strategijama te dokumentima prostornog uređenja
- VIII. izrada Akcijskog plana provedbe razvojnih projekata
- IX. predlaganje nacrta Provđbenog programa Grada Visa
- X. usvajanje Provđbenog programa Grada Visa za razdoblje 2022.-2025.

XI. praćenje i vrednovanje.

Vizija razvoja i strateški ciljevi formiraju se kao varijable općeg interesa koje omogućavaju prilagodbu kroz očuvanje vizualnog identiteta kulturno-povijesnih odlika i razvoj gospodarskih djelatnosti na svim interesnim područjima. Planiranje indikativnih programa osigurava dugovječnost u pristupu razvoja, sudjelovanja i društvene povezanosti.

Za analizu i obradu prikupljenih podataka korišteni su interni i eksterni podaci Grada Visa, Financijske agencije, Državnog ureda za statistiku i Instituta za turizam. Upravo iz analize stanja prikupljenih metodološkim pristupima utvrđuje se prijedlog strateških odrednica uz koordinaciju Radnog tijela.

1.2 Zakonodavni okvir

Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 123/17) uređen je sustav strateškog planiranja u Republici Hrvatskoj na svim razinama upravljanja (nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini) te način pripreme, izrade, provedbe, izvješćivanja, praćenja provedbe i učinaka te vrednovanja akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Na temelju članka 15. stavka 2. Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (»Narodne novine«, broj 123/17), Vlada Republike Hrvatske je 2018. godine donijela Uredbu o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (»Narodne novine«, broj 89/2018). Sustav strateškog planiranja u RH temelji se nacionalnim (Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine), regionalnim odnosno županijskim (Planovi razvoja jedinica regionalne/područne samouprave za razdoblje 2021.-2027.) te lokalnim (Provedbeni programi jedinica lokalne samouprave za razdoblje 2021.-2025.) aktima strateškog planiranja.

U skladu s navedenim, Provedbeni program Grada Visa za razdoblje 2022.-2025. predstavlja kratkoročni strateški akt kojim će se definirati ciljevi, prioriteti i mјere te razvojni projekti Grada Visa, a koji su usklađeni sa strateškim okvirom hijerarhijski viših akata, odnosno s Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine.

Obvezni sadržaj Provedbenog programa Grada Visa za razdoblje 2022.-2025. utvrđen je člankom 18. Uredbe o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog

značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (»Narodne novine«, broj 89/2018).

1.3 Strateški okvir

Strategija razvoja Grada Visa definirana je i usklađena sa Strategijom Europske unije do 2030. godine, Programom održivog razvoja do 2030. Ujedinjenih naroda i 17 ciljeva održivog razvoja u EU-u 4 te Digitalnom agendom za Europu.

Mjere strateškog razvoja Grada Visa usklađene su sa strateškim prioritetima Nacionalne razvoje strategije Republike Hrvatske do 2030. godine:

1. prepoznatljiva Hrvatska kroz očuvanje vizualnog identiteta i prepoznatljivosti temeljem tradicije, prirodnog i kulturnog naslijeđa, stvaralačke kreativnosti i jačanje socijalne kohezije;
2. kontinuirani gospodarski razvoj ulaganjem u strukture, ljudski kapital, sustave i alate kako bi zauzela strateški položaj ekonomski stabilne i učinkovite Hrvatske;
3. doprinos konkurentnoj, poduzetnoj i inovativnoj Hrvatskoj kroz razvoj tehnološki naprednog i izvozno orijentiranog gospodarstva, digitalno i inovativno konkurentnog privatnog i javnog okruženja, učinkovitog gospodarenja resursima te međuinstитucionalnoj suradnji;
4. sigurna Hrvatska odnosi se na jačanje sigurnosti građana Republike Hrvatske, povećanje sposobnosti prevencije i brze reakcije na prijetnje, učinkovita koordinacija prirodnih i ljudskih katastrofa te ostalih sigurnosnih instrumenta koji se temelje na društveno korisnim inovacijama;
5. zelenja Hrvatska učinkovitim i održivim upravljanjem prirodnih resursa, promicanje ulaganja u energetsku tranziciju i obnovljive izvore energije (učinkovito gospodarenje otpadom), te primjena politike zelenih tehnologija;
6. promicanje održivog prometa i poboljšanje mrežne infrastrukture i pametnih prometnih sustava, promicanje inetrmodalnog prijevoza, pristup informacijskim i komunikacijskim tehnologijama, promicanje učinkovite, sigurne i održive prometne politike rezultira razvojnim smjerom povezane Hrvatske;
7. uključiva Hrvatska kroz smanjenje socijalne nejednakosti i osiguravanjem jednakih mogućnosti u pristupu odgoju i obrazovanju, cjeloživotnom obrazovanju, tržištu rada,

održivom i kvalitetnom zapošljavanju te osiguranje odgovarajuće socijalne zaštite i zdravstvene skrbi u društvu u svrhu očuvanja obiteljskih vrijednosti;

8. Hrvatska naprednih regija. Ravnomjerni regionalni razvoja. Razvoj pametnih otoka i pametnih gradova kroz očuvanje integriteta lokalnog stanovništva.

Strateški okvir NRS 2030, kao krovni nacionalni strateški akt na koji se potom veže i strateški smjer razvoja na regionalnoj i lokalnoj razini sastoji se od sljedećih razvojnih smjerova i strateških ciljeva (dalje: SC):

- Razvojni smjer 1. Održivo gospodarstvo i društvo
  - SC 1. Konkurentno i inovativno gospodarstvo
  - SC 2. Obrazovani i zaposleni ljudi
  - SC 3. Učinkovito i djelotvorno pravosuđe, javna uprava i upravljanje državnom imovinom
  - SC 4. Globalna prepoznatljivost i jačanje međunarodnog položaja i uloge Hrvatske
- Razvojni smjer 2. Jačanje otpornosti na krize
  - SC 5. Zdrav, aktivan i kvalitetan život
  - SC 6. Demografska obnova i bolji položaj obitelji
  - SC 7. Sigurnost za stabilan razvoj
- Razvojni smjer 3. Zelena i digitalna tranzicija
  - SC 8. Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost
  - SC 9. Samodostatnost u hrani i razvoj biogospodarstva
  - SC 10. Održiva mobilnost
  - SC 11. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva
- Razvojni smjer 4. Ravnomjeran regionalni razvoj
  - SC 12. Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima
  - SC 13. Jačanje regionalne konkurentnosti

Ostali aktualni dokumenti s kojima je usklađena Razvojna strategija Grada Visa od 2021. do 2027. su:

- Strategija prometnog razvoja RH za razdoblje od 2014. do 2030. godine
- Nacrt Strategije poljoprivrede 2020.-2030.
- Plan gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017.-2022. godine

- Strategija pametne specijalizacije RH za razdoblje od 2016. do 2020.
- Industrijska strategija RH 2014.-2020.
- Strategija poticanja inovacija RH 2014.-2020.
- Strategija razvoja turizma RH do 2020.
- Strategija energetskog razvoja RH do 2020.
- Strategija borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti u RH 2014.-2020.
- Program ruralnog razvoja RH 2014.-2020.
- Strategija razvoja poduzetništva u RH 2013.-2020.
- Nacionalna strategija razvoja zdravstva 2012.- 2020.
- Operativni program konkurentnost i kohezija 2014.2020.
- Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.
- Glavni plan razvoja turizma Splitsko-dalmatinske županije.

Dokument je uskladen s višegodišnjem finansijskim okvirom EU te aktima strateškog planiranja povezanim s uvjetima koji omogućavaju provedbu fondova Europske unije u razdoblju od 2021-2027. definiranim *Odlukom o utvrđivanju akata strateškog planiranja povezanih s uvjetima koji omogućavaju provedbu fondova Europske unije u razdoblju od 2021. do 2027. godine, rokova donošenja i tijela zaduženih za njihovu izradu (Vlada Republike Hrvatske, KLASA: 022-03/20-04/352, URBROJ: 50301-05/16-20-6)*, a koja je u skladu s *Prijedlogom uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i financijskih pravila za njih i za Fond za azil i migracije, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za upravljanje granicama i vize (COM(2018) 375 final)*.

2 ANALITIČKA PODLOGA IZ KOJE PROIZLAZE KRATKOROČNE RAZVOJNE POTREBE I RAZVOJNI POTENCIJALI

2.1 Osnovni podaci

2.1.1 Položaj i smještaj

Grad Vis se nalazi u velikom i prirodno zaštićenom zaljevu, uvala Svetog Jurja, na sjeveroistočnoj strani otoka Visa, okrenut prema Hvaru i dalmatinskom kopnu. Viška luka je smještena u najviše uvučenom jugozapadnom dijelu zaljeva, kojeg otočić Host i poluotok Prirovo štite od utjecaja otvorenog mora. Unutar zaljeva nalaze se i manja sidrišta na predjelima Kut i Stonca. Pojas visokih brda (250-300 m) odvaja gradić od plodnih polja u unutrašnjosti otoka (Dračevo i Velo Polje), koja su predstavljala osnovu gospodarskog razvoja mjesta (vinogradarstvo). Području Grada Visa pripada i razvedena južna i jugoistočna obala otoka Visa s mnogobrojnim uvalama ([Milna, Rukavac, Srebrna, Stiniva, Stončica, Ruda i dr.) i otočićima Budihovac i Ravnik, koji imaju veliki turistički potencijal.

Područje Grada Visa obuhvaća istočnu polovicu otoka. Zapadni dio otoka Visa nalazi se u sastavu Grada Komiže. Osim Grada Visa, upravnu jedinicu još čine i osam naselja: Dračevo Polje, Marine Zemlje, Milna, Plisko Polje, Podselje, Podstražje, Rogačić i Rukavac.

Slika 1 Geografski položaj Grada Visa

Izvor: <https://www.hgk.hr/zupanijska-komora-split/gospodarski-profil>

Pomorska povezanost otoka je najvažniji prometni sustav koji spaja otok sa kopnom, izuzevši intervencije u zračnom prometu. Pomorstvo u širem značenju (morske luke, brodarstvo, brodogradnja, iskorištavanje organskih i mineralnih bogatstava mora, nautički turizam i dr.) uz ostale prateće djelatnosti (špedicijske, agencijske, carinske i dr.) trebalo bi biti jedan od prioritetnih smjernica u razvoju otočkog gospodarstva, posebno ako zemljopisni i geoprometni položaj upućuju na pomorskiju orijentaciju. Upravo zbog toga, pomorski prometni podsustav ima značaj od najveće važnosti za grad Vis koji je gospodarski u upravno usmjeren prema Splitu.

Pomorska veza sa gradom Splitom, koji je ujedno i županijsko sjedište, ima presudan značaj za prometovanje. Pomorske veze otoka Visa s kopnom i obližnjim otocima (Hvarom) se ostvaruju preko županijske luke otvorene za javni promet u gradu Visu, a to su katamaranska brza veza i trajekt. Ključ komuniciranja otoka, a samim time i grada Visa s kopnom je u pomorskom prometnom sustavu.

2.1.2 Gradska uprava i digitalizacija

Grad Vis je jedinica lokalne samouprave na području utvrđenom Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj. Grad Vis nalazi se na sjeverno-istočnom dijelu otoka Visa s pripadajućim otocima. Administrativno pripadajuće područje uključuje naselja Bargujac, Dračevo polje, Marinje zemlje, Milna, Plisko polje, Podselje, Podstražje, Rogačić, Rukavac, Stončica i Vis.

Grad Vis samostalan je u odlučivanju u poslovima iz svog samoupravnog djelokruga u skladu s Ustavom Republike Hrvatske i zakonom, te podliježe samo nadzoru zakonitosti rada i akata tijela Grada Visa. Grad Vis u samoupravnom djelokrugu obavlja poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju prava građana, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima i to osobito poslove koji se odnose na:

- uređenje naselja i stanovanje,
- prostorno i urbanističko planiranje,
- komunalno gospodarstvo,
- brigu o djeci,
- socijalnu skrb,
- primarnu zdravstvenu zaštitu,
- odgoj i osnovno obrazovanje,
- kulturu, tjelesnu kulturu i šport,
- zaštitu potrošača,
- zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša,
- protupožarnu i civilnu zaštitu,
- promet na svom području,
- održavanje nerazvrstanih cesta,

- te ostale poslove sukladno posebnim zakonima.

Poslovi iz samoupravnog djelokruga detaljnije se utvrđuju odlukama Gradskog vijeća i Gradonačelnika u skladu sa zakonom i Statutom Grada Visa. Grad Vis ustrojstveno se sastoji od Gradonačelnika, Gradskog vijeća te jedinstvenog upravnog odjela. Grad broji ukupno osam zaposlenih:

- Voditelj odsjeka za proračun i računovodstveno-financijske poslove
- Viši stručni suradnik za razvojne projekte, obračun i naplatu gradskih prihoda
- Referent za komunalne djelatnosti i geodetske poslove
- Referent za javne površine i graditeljsko-geodetske poslove
- Referent komunalno-prometni redar
- Referent za uredsko poslovanje
- Referent za poslove u pismohrani i ostale pomoćne poslove
- Referent za društvene djelatnosti i socijalnu skrb

Grad Vis za cilj ima kontinuiranu provedbu dostupnosti digitalnih usluga. Na početku mandatnog razdoblja Grad Vis ima sedam dostupnih digitalnih usluga te do kraja mandatnog razdoblja planira provedbu još minimalno dvije digitalne usluge. Dostupne digitalne usluge kojim se u svom upravljanju koristi Grad Vis su:

1. zahtjevi za izdavanje podataka iz evidencije komunalne infrastrukture
2. zahtjev za utvrđivanje posebnih uvjeta
3. zahtjev za potvrdom glavnog projekta
4. zahtjev za korištenje javne površine
5. zahtjev za pristup informacijama
6. zahtjev za izdavanje potvrde o ne dugovanju prema Gradu Visu
7. zahtjev za izdavanjem suglasnosti na geodetske elaborate

2.1.3 Proračun

Dobro upravljanje proračunskim sredstvima kroz uravnoteženost planiranja i aproksimacije prihoda i rashoda predstavlja povoljno gospodarsko okruženje i održivi razvoj javne lokalne samouprave u korist pozitivnih razvojnih trendova za lokalno stanovništvo. Grad Vis ostvaruje povoljno okruženje upravljanja proračunskim sredstvima u korist gospodarskog razvoja i zadovoljavanja inferiornih potreba stanovništva u segmentima nužnim za razvoj povoljnog socioekonomskog okruženja. Proračunska sredstva Grada Visa bilježe porast u referentom

razdoblju od 2016. do 2020. godine, uz iznimku 2020. godine. Proračunska sredstva u 2021. godini su veća za gotovo 74% u odnosu na 2017. godinu, što bi u apsolutnom iznosu bilo 11.522.500 kuna.

Tablica 1 Proračunska sredstva Grada Visa

Proračunski prihodi Grada Visa *iznosi u kunama	
2017	15,690,288
2018	17,106,843
2019	19,164,421
2020	17,632,535
2021	27,212,788

Izvor: Obrada autora; Grad Vis

Grad Vis kontinuirano provodi projekte iz područja komunalne infrastrukture, vodoopskrbe i odvodnje, unapređenja dostupnosti primarnih usluga, obrazovanja i sporta, gospodarskog razvoja, stanogradnje i socijalne skrbi. Prema vrstama investicija najveća proračunska izdvajanja u razdoblju od 2016. do 2020. godine vidljiva su u području predškolskog, osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja. Slijede potom stanogradanja i ulaganje u projekte u kulturi. Tablica u nastavku prikazuje proračunska izdavanja prema vrstama investicija u razdoblju od 2016. do 2020. godine.

Tablica 2 Proračunska izdvajanja Grada Visa prema investicijskim područjima u razdoblju od 2016. do 2020. godine

Opis	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
1. KOMUNALNA INFRASTRUKTURA	564,387.50	560,295.62	155,021.00	275,161.33	2,228,403.99
2.VODOOPSKRBA I ODVODNJA	453,427.41	154,862.50	993,469.73	804,040.70	1,001,777.67
3.GRADSKA TRŽNICA	68,125.00	145,500.00	21,187.20		
4.VATROGASNI DOM	118,715.63	118,715.63	42,172.61		236,100.00
5. NABAVA VATROGASNOG VOZILA			299,584.48	517,733.00	564,325.97
6. PREDŠKOLSKO, OSNOVNO I SRED. OBRAZOVANJE	1,896,372.30	3,711,540.80	1,038,470.17	352,877.81	6,254,581.88
7.PROJEKTI U KULTURI	1,972,306.15	1,174,703.62	370,464.00	374,968.75	568,521.25

8. PROJEKTI U SPORTU				86,962.50	108,691.25
9. SUBVENCIJE U POLJOPRIVREDI	37,762.62	48,944.98	55,973.38	28,333.18	6,032.80
10. PODUZETNIČKA INFRASTRUKTURA	1,573.39	60,005.00	1,306,586.25	2,198,728.25	211,173.21
11. TURIZAM		53,062.50	64,868.13	423,183.54	66,522.50
12. PROSTORNO UREĐENJE (IZNJENE P. PLANA i UPU)	52,232.50	276,199.13	447,680.00	347,792.05	119,750.00
13. ULAG. U POMORSKO DOBRO	1,312,754.38	747,018.75	83,006.25	93,750.00	245,862.50
14. GRADNJA STAMOVA-POS	88,375.00	145,250.00	1,503.98		25,000.00
15. STANOGRADNJA		1,203,477.39	457,807.01	1,158,648.09	3,293,331.95
16. CIVILNO DRUŠTVO-UDRUGE	470,670.00	323,272.00	495,319.00	498,590.00	321,822.00
17. MJERE ZA RAZVOJ PODUZETNIŠTVA				25,000.00	

Izvor: Obrada autora; Grad Vis

2.2 Društvo

2.2.1 Demografski pokazatelji

Podatci demografske statistike i rezultati istraživanja pokazuju da je na otoku Visu riječ o snažnoj populacijskoj regresiji. Taj je proces nastao početkom 20. stoljeća, a zahuktao se poslije Drugoga svjetskog rata. Depopulacija je generirana zaostajanjem u društveno-gospodarskom razvoju, a izravno uzrokovana stoljetnim iseljavanjem. Početkom 1960-ih godina kao značajan čimbenik depopulacije javlja se i negativna prirodna promjena. Ona je rezultat odgođenog učinka iseljavanja, demografskih gubitaka u svjetskim ratovima i tranzicije nataliteta (promjene odnosa prema broju djece u obitelji). Dugotrajni nepovoljni demografski procesi (iseljavanje, depopulacija, demografsko starenje, smanjenje rodnosti), doveli su do slabljenja (bio)reprodukтивne snage i vitalnog potencijala. Sve to odražava se i na dobni sastav. Populacija otoka Visa jako je ostarjela i pripada demografskom tipu – vrlo duboka starost. Depopulacija je, pak, prešla put od posljedice društvenih zbivanja do važnog čimbenika društvenih i prostornih procesa.

Uviđanjem depopulacijskog trenda Grad Vis uvodi novu politiku te zahvaljujući mjerama populacijske politike, danas se na Vis doseljavaju i mlade obitelji koje nisu porijeklom s tog otoka. Ulaganje u obitelj je ulaganje u budućnost. Podupiranjem roditelja koji žele imati više djece Grad Vis iskazuje svoju pravednost i sposobnost dugoročnog razmišljanja i ulaganja. Pronatalitetni program Grad Visa 2021.-2027. godine jasno ističe da roditelji koji danas imaju

više od dvoje djece osiguravaju ekonomsku održivost društva za dvadeset godina. Pronatalitetni program Grada Visa 2021.-2027. podrazumijeva slijedeće mjere:

1. Potpora za novorođenu djecu
2. Pravo na besplatan boravak u dječjem vrtiću "Vis" u Visu
3. Jednokratna novčana pomoć.

Za rođenje prvog djeteta Grad Vis isplaćuje naknadu od 5.000 kuna, za drugo 10.000 kuna, a za treće dijete 20.000 kuna. Visina stalne mjesecne pomoći za treće i svako daljnje dijete iznosi 1.200,00 kuna mjesечно za razdoblje do desete godine djetetova života. Pravo na besplatan boravak djece u Dječjem vrtiću „Vis“ u Visu, ostvaruju roditelji troje i više djece. Besplatan boravak djece u Dječjem vrtiću „Vis“ odnosi se na treće i svako daljnje dijete u obitelji, rođeno, posvojeno ili udomljeno. Vis se posljednjih godina ubraja među gradove koji izdvajaju najviše novca za predškolsko obrazovanje.

Grad Vis kontinuirano provodi pronatalitetnu politiku pa tako još subvencionira udžbenike i radne bilježnice (subvencija se odnosi i na zbirke zadatka i likovne mape), za sve učenike sa prebivalištem na području grada Visa koji pohađaju Osnovnu školu „Vis“ u Visu te za sve učenike Srednje škole „Antun Matijašević Karamaneo“, u iznosu od 50% od ukupnog iznosa priloženog računa. Grad Vis subvencionira nabavu školskih udžbenika i radnih bilježnica za učenike srednjih škola koji imaju prebivalište na području grada Visa, a koji su na školovanju izvan grada Visa zbog upisa smjera kojeg ne nudi Srednja škola „Antun Matijašević Karamaneo“, u iznosu od 50% od ukupnog iznosa priloženog računa.

Tablica 3 Struktura stanovništva grada Visa i pripadajućih naselja (2011.)³

STANOVNIŠTVO PREMA STAROSTI I SPOLU PO NASELJIMA, POPIS 2011.

Splitsko-dalmatinska županija	Spol	Ukupno	Starost																			
			0-4	05.-09.	09.-14.	15.-19	20.-24	25.-29	30.-34	35.-39	40.-44	45.-49	50.-54	55.-59	60.-64	65.-69	70.-74	75.-79	80.-84	85.-89	90.-94	95 i više
Grad Vis	UKUPNO	1.934	81	72	79	99	92	85	114	114	149	106	123	147	203	112	119	94	81	52	12	-
	muški	943	44	31	37	51	49	43	57	59	82	50	64	75	100	60	56	41	25	15	4	-
	ženski	991	37	41	42	48	43	42	57	55	67	56	59	72	103	52	63	53	56	37	8	-
Naselja																						
Dračeveo Polje	sveukupno	13	1	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	3	-	2	1	1	-	1	1	-
	muški	7	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2	-	1	-	1	-	-	1	-
	ženski	6	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1	-	1	1	-	-	1	-	-
Marinje Zemlje	sveukupno	63	1	2	-	3	2	5	-	1	1	2	4	12	12	6	2	1	5	4	-	-
	muški	33	1	-	-	3	-	2	-	-	1	1	1	6	8	4	1	-	2	3	-	-
	ženski	30	-	2	-	-	2	3	-	1	-	1	3	6	4	2	1	1	3	1	-	-
Milna	sveukupno	30	-	-	-	-	-	-	-	3	1	1	4	8	5	3	3	2	-	-	-	-
	muški	17	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	2	4	4	3	2	-	-	-	-	-
	ženski	13	-	-	-	-	-	-	-	2	-	1	2	4	1	-	1	2	-	-	-	-
Plisko Polje	sveukupno	19	-	-	-	-	-	-	1	4	-	1	2	2	4	1	1	1	-	-	-	-
	muški	10	-	-	-	-	-	-	1	2	-	1	1	1	1	1	1	-	1	-	-	-
	ženski	9	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	1	1	3	-	1	-	-	-	-
Podselje	sveukupno	19	1	-	-	1	3	2	1	-	2	1	1	1	3	1	1	-	-	-	1	-
	muški	12	1	-	-	1	2	2	-	-	1	1	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-
	ženski	7	-	-	-	-	1	-	1	-	2	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	1

³ Državni zavod za statistiku

	sveukupno	40	2	-	1	-	1	1	2	1	1	2	2	5	6	6	5	3	2	-	-	-
Podstražje	muški	24	1	-	-	-	1	-	1	1	1	1	1	4	5	3	2	1	2	-	-	-
	ženski	16	1	-	1	-	-	1	1	-	-	1	1	1	1	3	3	2	-	-	-	-
Rogačić	sveukupno	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	2	-	3	3	-	1	-	-
	muški	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	3	1	-	1	-	-
	ženski	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Rukavac	sveukupno	66	2	-	-	1	-	2	3	3	4	3	2	9	17	9	5	4	2	-	-	-
	muški	36	1	-	-	-	-	2	2	1	3	1	2	4	8	6	3	2	1	-	-	-
	ženski	30	1	-	-	1	-	-	1	2	1	2	-	5	9	3	2	2	1	-	-	-
Vis	sveukupno	1.672	74	70	78	94	86	75	107	103	137	95	109	111	153	79	98	78	69	46	10	-
	muški	796	39	31	37	47	46	37	53	55	75	44	57	56	69	40	43	34	19	11	3	-
	ženski	876	35	39	41	47	40	38	54	48	62	51	52	55	84	39	55	44	50	35	7	-

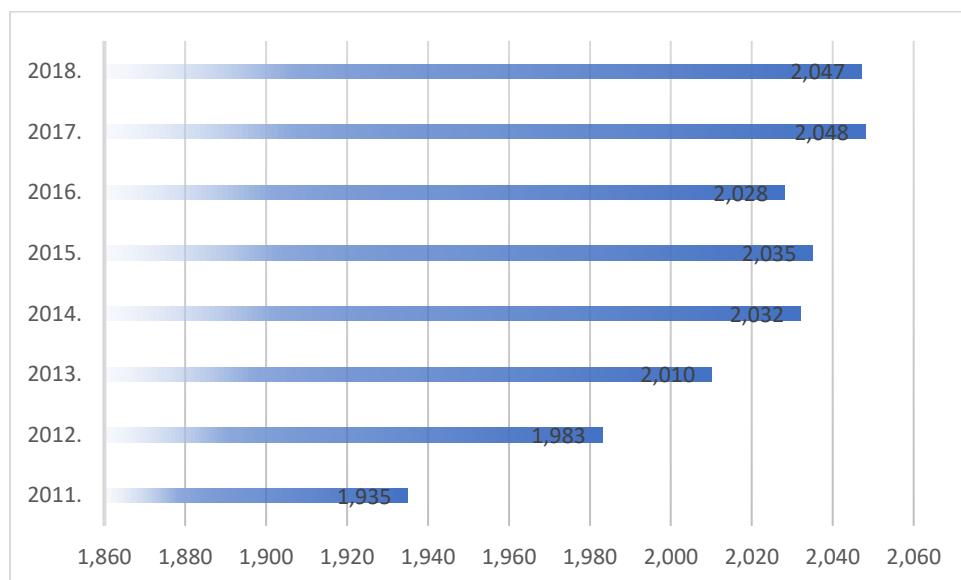
Tablica 4 Prirodno kretanje stanovništva (do 2018.)

Županija	Rodeni		Umrli		Prirodni prirast	Brakovi		Umrla dojenčad na 1 000 živorođenih	Vitalni indeks (živorođeni na 100 umrlih)
	živorođeni	mrtvorodeni	ukupno	umrla		sklopljeni	razvedeni		
Splitsko-dalmatinska	4 112	22	4 968	21	14	-856	2 207	520	82,8

Gradovi											
Hvar	44	-	51	-	-	-7	16	3	86,3		
Imotski	95	-	88	-	-	7	51	8	108,0		
Kaštela	375	5	347	2	1	28	215	35	108,1		
Komiža	8	-	31	-	-	-23	6	-	25,8		
Makarska	137	2	143	-	-	-6	64	17	95,8		
Omiš	150	-	165	-	-	-15	87	18	90,9		
Sinj	232	3	239	-	-	-7	141	19	97,1		

Solin	279	1	226	3	2	53	120	26	123,5
Split	1 505	8	1 894	11	8	-389	759	264	79,5
Stari Grad	18	-	39	-	-	-21	12	3	46,2
Supetar	41	-	50	-	-	-9	21	12	82,0
Trilj	79	-	114	-	-	-35	60	4	69,3
Trogir	126	-	139	1	1	-13	60	17	90,6
Vis	10	-	29	-	-	-19	7	1	34,5
Vrgorac	57	1	63	-	-	-6	32	5	90,5
Vrlika	11	-	39	-	-	-28	9	1	28,2

Grafikon 1 Procjena i prirodno kretanje stanovništva⁴

Prema statističkim podacima gardova, prema broju rođenih u odnosu na broj umrlih procjenjuje se porast broja stanovništva Grada Visa u 2018. godini (+ 112). U istoj godini zabilježeno⁵ je 48 emigracija, odnosno 67 imigracija od čega njih gotovo 50% iz drugog grada iste županije, dok je 17 doseljenih iz ostalih županija. Čak četrnaest doseljenih u grad Vis je iz inozemstva.

REZULTATI PRONATALITETNE POLITIKE OD 2015-2019:

- 2015. godine u gradu Visu je rođeno 8 djece.
- 2016. godine u gradu Visu je rođeno 12 djece.
- 2017. godine u gradu Visu je rođeno 21 djece.
- 2018. godine u gradu Visu je rođeno: 20 djece.
- 2019. godine u gradu Visu rođeno je: 9 djece
- U 2020. godini do 31. listopada rođeno je 11 djece.

Popis stanovništva iz 2011. godine u Gradu Visu evidentira ukupno 943 muškaraca, odnosno 991 žene. Prema broju zaposlenih vidljivo je da je zaposlenih ukupno 591, neaktivnih 1.023 i nezaposlenih 88. Statistika izvješća gradova u brojkama (2018. godina) za ukupan broj stanovništva Grada Visa bilježi 453 zaposlene osobe u pravim osobama, odnosno 246 godinu ranije.

⁴ Podaci su prikazani po teritorijalnom ustroju prema Zakonu o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (NN, br. 86/06.) sa stanjem na kraju svake referentne godine; Državni zavod za statistiku – Statistika u nizu

⁵ Državni zavod za statistiku – Gradovi u statistici_20

2.2.2 Predškolski odgoj i školsko obrazovanje

U gradu Visu organizirane su skupine obrazovnih ustanova od predškolskog do srednjoškolskog obrazovanja uz povremeno izvođenje visokoškolskih programa za studente (Veleučilište VERN) te se odvija program međunarodne razmjene studenata. Od siječnja 2021. godine grad Vis postaje područnim centrom Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar.

U gradu Visu postoji nekoliko vrsta odgojno obrazovnih ustanova koje djeluju tokom cijele godine.

Objekti predškolskog odgoja:

- ***Dječji vrtić »Vis» u Visu***

Veličina: 280 m² unutarnjeg prostora i 209 m² vanjskog prostora.

Vlasništvo: Grad Vis 2.

Broj upisane djece 2020/2021: 85

Objekti prosvjete:

- ***Osnovna Škola »Vis» u Visu***

Veličina: 2.390 m² unutarnjeg prostora i 1.500 m² vanjskog prostora.

Vlasništvo: Osnovna škola Vis

- ***Športska dvorana OŠ »Vis» u Visu***

Veličina: 414 m² unutarnjeg prostora.

Vlasništvo: Osnovna škola Vis

- ***Igralište OŠ »Vis» u Visu***

Vlasništvo: Grad Vis

- ***Srednja škola »Antun Matijašević-Karameno» u Visu***

Vlasništvo: Grad Vis

- ***Glazbena škola Josipa Hatzea dislocirani odjel Vis***

Veličina: 15 m² unutarnjeg prostora

Vlasništvo: Grad Vis

- ***Privatna škola stranih jezika Alternativa***

Dječji vrtić Vis je 2011. godine pohađalo ukupno 57 djece. Akademska godina 2020./2021. evidentira 85 polaznika od jasličkog do predškolskog uzrasta.⁶ Kada se uspoređuju cijene vrtića s onima na drugim otocima, cijene u vrtiću Visu daleko su najpovoljnije.

Osnovna škola Vis u akademskoj godini 2019./2020. evidentira 131 učenika (prosječno 20 učenika po odjeljenju) od čega 15 učenika upisanih u prvi razred. Školska generacija 2020./2021. upisuje ukupno 116 učenika osnovne škole od čega 8 učenika prvog razreda. U skladu s demografskim kretanjima o kojima je već bilo riječi, broj učenika, pa i broj đaka po odjeljenju stalno opada. Školska zgrada sagrađena je 1964., a od 1975. je u njoj smještena i srednja škola tako da osnovna škola dijeli prostor sa srednjom školom.

Grafikon 2 Broj upisanih u osnovnu školu od 2011. do 2020. godine⁷

Srednja škola Antun Matijašević Karamane je osnovana 1975. godine pod nazivom Opća srednja škola, pružala je dvogodišnje obrazovanje općeg usmjerenja, a sjedište joj je bilo u zgradbi Osnovne škole „Maršal Tito“ u Visu. Tijekom svog postojanja škola je mijenjala zanimanja i struke prema potrebama otoka i željama samih učenika i njihovih roditelja, ali i prema mogućnostima koje im je davalo Ministarstvo. Tako su do danas u školi bili otvoreni sljedeći smjerovi: kuhar, konobar, servir, pomoćni kuhinjski radnik, prodavač, komercijalist, ekonomist, turističko-hotelijerski komercijalist, hotelijersko-turistički tehničar, poljoprivredni tehničar, automehaničar, vodo i plinoinstalater, elektromehaničar, elektromonter, elektroinstalater, brodomehaničar, vodoinstalater i opća gimnazija.

⁶ Državni zavod za statistiku_Gradovi u statistici_20

⁷ Državni zavod za statistiku_Gradovi u statistici_20

Tablica 5 Broj upisanih u srednju školu od 2011. do 2020. godine⁸

Akademска година	Ukupno	Broj upisanih u prvi razred srednje škole
2009./2010.	120	39
2010./2011.	121	29
2011./2012.	115	25
2012./2013.	106	24
2013./2014.	89	18
2014./2015.	82	24
2015./2016.	87	23
2016./2017.	74	10
2017./2018.	71	18
2018./2019.	59	11
2019./2020.	53	19
2020./2021.	64	20

Glazbena škola Vis (glazbena škola_Josipa Hatzea) izvodi glazbeni program za predškolski, osnovnoškolski i srednjoškolski uzrast, a osim u Splitu, djeluje u čak devet dislociranih odjela; u Postirama, Supetru i Bolu na otoku Braču, u Hvaru, Jelsi i Starome Gradu na Hvaru, na otoku Visu, u Kaštelima i Trogiru. Osim obrazovanja djece i mladih, Glazbena škola Josipa Hatzea obogaćuje i pokreće kulturnu scenu Grada Splita, a radost muziciranja prenosi i na brojnim koncertima i natjecanjima diljem Hrvatske i Europe. Škola je smještena u zgradi kulturnog centra i ima 10 - 20 polaznika. Među polaznicima škole uglavnom se regrutira podmladak orkestra Hrvatske Gradske Glazbe Vis.

Studentima Grad Vis isplaćuje godišnju opću stipendiju u iznosu od 5.000 kuna, te godišnju stipendiju u iznosu od 8.000 kuna definiranu prema socijalnom kriteriju i kriteriju izvrsnosti.

2.2.3 Kultura

Grad Vis područje je koje je bogato kulturnim i povijesnim značajkama. Razlikuje se nekoliko kategorija povijesne baštine koja ima poseban značaj unutar zajednica grada. Ulažu se napori

⁸ Državni zavod za statistiku_Gradovi u statistici_20

u očuvanje i održavanje kulturne i povijesne baštine te njihova prenamjena i maksimalno iskorištanje resursa. Za očuvanje baštine osigurane su aktivnosti i ustanove koje brinu o postojanosti ovih kulturnih resursa.

Na području grada djeluje nekoliko kulturnih ustanova koje su od bitnog značaja za lokalnu zajednicu u pogledu kulture i promidžbe Grada Visa. Uz pomoć registriranih udruga Vis ima posebnu infrastrukturu u kulturnom i manifestacijskom vidu djelovanja.

Prostor oko grada bogat je kulturnim i povijesnim značajem i baštinom. U gradu Visu i njegovojoj okolici nalaze se brojni ostaci iz antičkog doba i druga arheološka nalazišta. Uz veliki broj antičkih ostataka, Vis obiluje brojem sakralnih građevina, kuća, palača i utvrda iz raznih povijesnih razdoblja. Dio te baštine još uvijek nije do kraja arheološki i znanstveno obrađen i stavljen u modernu funkciju, ali sva ta baština predstavlja važan kulturni i povijesni resurs ponajviše u turističkom i razvojnem smislu.

Na području grada Visa nalazi se 12 sakralnih objekata od kojih većina danas nije u funkciji, međutim predstavljaju veliku povijesnu i kulturnu važnost za otok Vis. Sakralni objekti se većinom nalaze u okolini grada zbog puteva koji su bili rašireni od samo centra prema obali i unutrašnjosti. Crkve su često građene miješanjem različitih stilova.

S obzirom na svoj strateški položaj koji je centar Jadranskog mora, grad Vis na otoku Visu imao je značajnu vojnu ulogu u nadzoru nadolazećih plovila te utvrđivanje pomorskih položaja i potencijalne opasnosti. Tijekom napoleonskih ratova ovo je prepoznala i engleska mornarica i utaborila se u Visu te sagradila utvrde i kule koje će kasnije odigrati važnu ulogu u obrani Visa. Neke od tih vrijednih fortifikacijskih objekata do danas su izvrsno očuvane, ali je potrebno izvršiti valorizaciju i obnovu na njima kako bi mogle postati dio kulturnog i turističkog razvojnog potencijala.

Spomenici:

Antički spomenici

- Gradski bedemi
- Ostatci gradskih ulica
- Podziđe terasa u južnom dijelu grada
- Terme
- Ostaci stambene arhitekture
- Teatar
- Isejska nekropola

Sakralna baština

- Crkva sv. Jurja
- Crkva sv. Ciprijana i Justine
- Crkvica sv. Vicko Ferarski
- Crkva Gospe od spilice
- Crkva sv. Duh
- Kapela sv. Magadalene
- Crkva i samostan sv. Jerolim
- Crkva sv. Nikola
- Crkva sv. Marije – Gospa od Velog sela
- Crkva sv. Margarite
- Crkva sv. Kuzme i Damjna
- Crkvica sv. Vid

Kuće, palače, kule i ljetnikovci

- Jakšina kula
- Kuća-kula Andreuči
- Curina kula
- Kuća-kula Vojković
- Kuća-kula Gazarović Farolfi
- Kuća-kula u Smidirevu
- Perastijeva kula

Ljetnikovci i palače⁹

- Jakinovi dvori
- Zambarilnova palača
- Gazarovićev ljetnikovac
- Prdvarićeva palača
- Gariboldijev ljetnikovac
- Palača Mardešić
- Radošijeva palača
- Palača Vukašinović
- Kuća Tramontana

---

⁹ Sadržaj preuzet iz Razvojne strategije Grada Visa 2016.-2020.

Utvrde

- Utvrda Fortica
- Utvrda Hoste
- Kula Bentich – Terjun
- Kula Roberston
- Kula Wellington
- Gospina Tvrđava Batarija
- Muzej Grada Visa

Kulturno – povijesni resursi

Kulturno povijesni resursi su od iznimne važnosti u prenošenju saznanja o kulturnoj baštini i povijesti Grada Visa. Ti resursi sadržavaju posebnu vrstu informacija koje upotpunjaju materijalnu i nematerijalnu sliku kulturnih ostataka i povijesnih zbivanja.

- Lokaliteti iz antike i muzejska zbirka
- Narativ o najvažnijoj i najstarijoj grčkoj koloniji
- Narativ o pomorskim bitkama
- Narativ o engleskoj prisutnosti
- Narativ o ulozi Visa u II. Svjetskom ratu i boravku vrhovnog štaba na Visu
- Vojne instalacije iz II. Svjetskog rata i ostale napuštene vojne instalacije iz prošlog stoljeća
- Ville rustice
- Podmorski arheološki lokaliteti
- Sakralni objekti
- Viška čakavica/cokavica
- Tradicija klapske pjesme
- Orgulje otoka Visa
- Utvrde
- Viške palače iz razdoblja renesanse

Kulturne ustanove, programi i manifestacije

- *Viško kulturno ljeto*

Tradicionalno, ljetni programi u gradu Visu odvijaju se dugi niz godina kao manifestacija koja privlači veliki interes domaćih i stranih posjetitelja te čini grad i cijeli otok Vis osobito atraktivnim. Kulturna zbivanja bazirana su na tradiciji, a nositelji organizacije su većinom amaterska kulturna društva i pojedinci koji djeluju u suradnji s Gradom Visom te su perjanice i nositelji kulturnih djelatnosti i razvoja kulture u cjelokupnom turizmu. Prostor Hrvatskog doma je središnji kulturni prostor koji okuplja razne kazališne, glazbene i zborske družine kao i klape i ansamble.

Posebno je važno naglasiti da za vrijeme ljetnog perioda sve kulturno-povijesne i prirodne vrijednosti Grada Visa koju su osvjetljeni reflektorima kako bi se stvorila posebna ambijentalna vrijednost koja naglašava pojavu ansambala, umjetnika, recitatora, glumaca i drugih koji popunjavaju ulice i dvore grada Visa.

- *Hrvatska Gradska Glazba Vis*

Hrvatska Gradska Glazba Vis je orkestarsko- pučka organizacija osnovana davne 1848. godine. Danas u stalnom sastavu broji oko 25 članova. Vrlo aktivno sudjeluje kao suorganizator i sudionik svih otočkih aktivnosti, te kao suorganizator Viškog kulturnog ljeta.

- *Amatersko kazalište Ranka Marinkovića*

U pučkom repertoaru su najaktivniji dramski amateri iz Amaterskog kazališta Ranka Marinkovića koje djeluje od 1996. Godine u već spomenutoj zgradi Hrvatskog doma, a ljeti koriste pozornicu u dvorištu Gospine Tvrđave gdje su do sada postavili impresivnih 14 projekata.

- *Memorijalna zbirka Ranka Marinkovića*

Osnovana je 2008. godine u spomen hrvatskom velikaru književnosti Ranku Marinkoviću. Zbirka ima za svrhu prikupiti što više artefakata vezanih uz život i djelo ovog književnika. Cilj zbirke je održati na životu djelo Ranka Marinkovića kroz postavu njegovih djela i organizaciji raznih manifestacija u njegovu čast. Autohtonost je tome što zbirku ovog Višanina prikupljaju viške profesorice koje zajedno s mladim ljudima ulažu napore u očuvanje kulturnog dobra Grada Visa.

- *Dvorana Hrvatski dom*

Ovaj viški hram kulture impozantna je građevina iz 907. godine izvornog naziva Hrvatski dom. Građena je u neogotičkom stilu. Nalazi se na viškoj rivi u predjelu Luka. Hrvatski dom je tradicionalno sjedište kulturnog, društvenog i političkog života Grada Visa. Dvorana ima oko 200 sjedećih mjesta te se u njoj odvijaju impozantne manifestacije koje upotpunjaju kulturnu scenu Grada. Dom je nekoliko puta obnavljan a zadnja adaptacija je započela 2017. godine pod okriljem Grada Visa.

- *Gradska knjižnica i čitaonica "Vis"*

Gradska knjižnica i čitaonica Vis otvorena je 1999. godine, uz potporu Ministarstva kulture i Ministarstva obrane, a na poticaj ogranka Matice Hrvatske u gradu Visu. Knjižnica broji 18 000 knjiga i 2 000 DVD-ova te broj članova svaku godinu raste. Knjižnica omoguće

korisnicima pristup internetu, a organizira i kulturno-umjetničke programe, promocije, likovne i druge izložbe i stručna predavanja.

- *Ogranak Matice hrvatske Vis*

Osnovan je krajem 19. st. i okuplja lokalne članove Matice hrvatske. Sudjeluju u organizaciji tematskih skupova i kulturnih događaja. Najznačajniji događaj je Viška kulturna zima koja okuplja prvenstveno stanovnike grada Visa i okolice s ciljem upoznavanja književnog i kulturnog sadržaja, što govori o Matici hrvatskoj kao kulturnoj organizaciji, koja prati sva kulturna i znanstvena događanja u gradu Visu.

- *Meštrovićeva galerija*

Mala je galerija u spomen najvećem hrvatskom kiparu Ivanu Meštroviću. Galerija je u vlasništvu unuke Ivana Meštrovića te je otvorena u večernjim satima tijekom srpnja i kolovoza. Izložbu čine brončana djela i nekoliko reljefa iz velikog opusa ovog kipara.

- *Viški kulturni centar*

Poput Hrvatskog doma Vis, Viški kulturni centar mjesto je koje daje prostor za brojne institucije, udruge i sadržaje. U njemu je smještena gradska knjižnica i čitaonica, razne zbirke iz područja književnosti, škola stranih jezika i druge. Osim institucija i udruga, kulturni centar udomljava i omogućuje djelovanje glazbenih sastava poput klapa, ženskih sastava te glazbenih instrumentalnih skupina. U sklopu centra se nalazi i gradska vijećnica, a prostor je u nadležnosti gradske lokalne uprave.

- *Ljetno kino*

Ljetno kino "Hrid" uređeno je 1964.godine unutar zidina viških ljetnikovaca iz 16. I 17.stoljeća te se nalazi neposredno u morskoj blizini koja mu daje posebnost i poseban ambijent. Kino djeluje u ljetnom periodu od lipnja do rujna, a može zaprimiti oko 140 posjetitelja.

- *Geopark Viški arhipelag*

Geopark Viški arhipelag je dio europske i svjetske UNESCO-ve mreže geoparkova čiji su glavni ciljevi zaštita, edukacija i održivi razvoj. Proglašenje Viškog arhipelaga geoparkom, koje ga čini prvim geoparkom na Jadranu, a drugim na području Republike Hrvatske uz geopark Papuk, je važno jer je cjelokupna inicijativa rezultat prepoznavanja geološke baštine i drugih vrijednosti toga područja i rada lokalne zajednice, što je prepoznalo Ministarstvo zaštite okoliša i energetike i Nacionalno povjerenstvo za svjetske geoparkove UNESCO-a koji su dali

pomoć i podršku inicijativi. Daljnji cilj projekta podizanje je svijesti o važnosti geološke, prirodne i kulturne zaštite i prepoznavanju geoturizma kao buduće jedinstvene turističke ponude kroz promociju lokalnih i regionalnih proizvoda, običaja, jezika, događaja, festivala, tradicije te ugostiteljstva, od čega će najviše koristi imati lokalna zajednica.

Slavne ličnosti

Osim po pozamašnom broju kulturnih spomenika Grad Vis je bio utočište i rodno mjesto brojnim velikim hrvatskim umjetnicima, književnicima i drugima.

Najistaknutiji Višanin koji je imao poseban značaj za sam grad je Seferin Topić. Dugogodišnji gradonačelnik Visa koji je sagradio Hrvatski dom, originalnu Češku vilu, hotel ‘Tamaris’, zgradu općine i šetnicu oko Prilova. Bez ovog Višanina grad Vis ne bi imao većinu javnih objekata koje ima u svojoj ‘modernijoj’ povijesti koji ga čine prepoznatljivim. Imao je najveću brodsку kompaniju i bio konzul Britaniji i Grčkoj.

Višani koji su se također istaknuli svojim životom i djelom su: Antun Matijašević Karamaneo, Ivan Pavao Vlahović, Niko pl. Jakša, Vlaho Paljetak, Ranko Marinković, Dr. Ivanko (Ivan) Farolfi, biskup Miho Pušić, Celestin Tomić, Vesna Parun, Jozo Ivičević Bakulić, Šime Poduje, Mirko Vojković i drugi.

Tablica 6 Udruge u kulturi¹⁰

Karnevalsko društvo „ Poklod „,
Hrvatska Gradska Glazba Vis
Amatersko kazalište Ranko Marinković
Glazbena udružba „ RULIN“ – Vis
MEMORIJALNA ZBIRKA RANKA MARINKOVIĆA
MANDOLINSKI ZBOR MARETA
ARS ISSAE
Udruga jadranskih radija
Ogranak Matice hrvatske u Visu

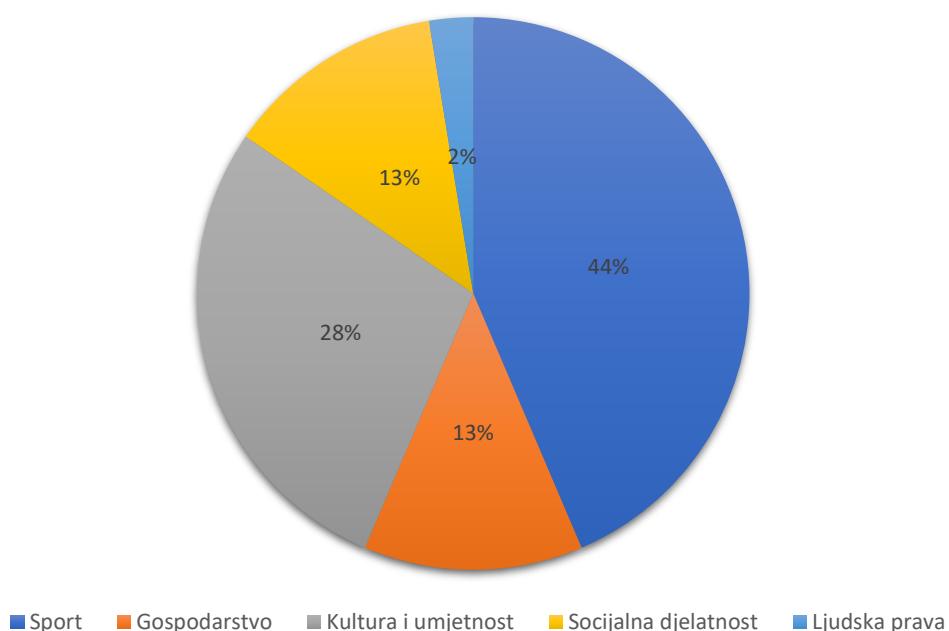
Izvor: Izrada autora; Registar udruženja Ministarstva uprave i pravosuđa

¹⁰ Registar udruženja Republike Hrvatske

2.2.4 Civilno društvo

Organizacije civilnog društva imaju veliku ulogu u formiranju javnih i privatnih odnosa te integriranosti inicijativa društvenih inovacija i tranzicija održivosti u različitim socioekonomskim i društveno- političkim kontekstima u sektorskim domenama od interesa za zajednicu. Prema registru udruga Ministarstva uprave i pravosuđa na administrativnom području grada Visa djeluje ukupno trideset i devet udruga civilnog društva. Najveći broj civilnih udruga je iz područja sporta, ukupno njih 17, potom kulture- njih dvanaest, te udruge iz područja socijalne djelatnosti (5), gospodarstva (5) i ljudskih prava (1).

Grafikon 3 Područje djelovanja OCD-ova na području Grada Visa

Izvor: Obrada autora; Registar udruga Ministarstva uprave i pravosuđa

2.2.5 Sport i rekreacija

Prema Registru udruga Republike Hrvatske evidentirano je 17 udruga s područjem djelovanja u sportu i rekreatiji. Organizirana sportska aktivnost odvija se kroz mušku i žensku odbojku i košarku u Školskom sportskom društvu, jedriličarski klub, te ribičko društvo. U Gradu postoje i određeni sportski tereni- sportska dvorana u sklopu škole te igrališta za tenis i male sportove u sklopu sportsko-rekreacijskog centra. Također, može se računati i sa sportskim terenima u sklopu vojarne 'Samogor'.

U Visu se svakog ljeta održavaju nogometni turniri u kojima sudjeluju viške ekipe. U Visu su djelovali nogometni klubovi Uskok, Jadran, Naprijed i Garnizon. Od 1999. održava se Viški plivački maraton.

Osim brojnih izleta (u Modru šipilju, Zelenu šipilju, Kraljičinu šipilju, obilazak bivših vojnih zona, odlazak na daleke pučinske otoke kao što su Svetac, Palagruža, Brusnik) Vis nudi i mnogo načina za takozvani aktivni odmor. Uz dobro označene puteve može se propješaćiti cijeli otok, izuzetno popularno je savladavanje biciklom viških krajolika, vrlo atraktivno je ronjenje, a poseban način upoznavanja otoka vožnja kajakom Vis ima nekoliko uzletišta za paraglajding .

Popis pješačkih staza Visa:

- VIS – KUT – ZLO POLJE – UVALA STONČICA
- VIS – SV. KRIŽ – VINO POLJE – ČAJNO POLJE – ŽENA GLAVA – TITOVA ŠPILJA – HUM (587 M)
- VIS – KUT – ČUNKOVICA – TIHO BRAĆE POLJE – UVALA MILNA
- VIS - KUT – ČUNKOVICA – LJUBIŠĆE - PODSTRAŽJE – BRGUJAC – UVALA ZAGLAV
- VIS – SV.KRIŽ – PODSELJE – LOKVA – RUKAVAC – RT POLIVALO
- VIS – VINO POLJE – PLISKO POLJE – UVALA RUDA
- VIS – VINO POLJE – PLISKO POLJE – UVALA STINIVA
- VIS – BRATOSAVAC – ČAJNO POLJE – ŽENA GLAVA – HUM (587M)
- VIS – VELA GLAVA – ŽENA GLAVA – HUM (587M)
- VIS – KORITA – GOLETOVO BRDO – ŽENA GLAVA – HUM (587M)
- VIS – OKLJUČNA
- VIS – KUPINOVAC – HUMAC – DONJA POLJICA – GORNJA POLJICA – VIS
- VIS – ROGAČIĆ – UVALA PARJA

Popis biciklističkih staza Visa:

- VIS – PRISME - KRIŽ - LOKVA - PODSTRAŽJE – MILNA – VIS
- VIS - KRIŽ – LOKVA- MARINE ZEMLJE - DRAČEVO POLJE – - PODŠPILJE – KOMIŽA –VIS

Popis ronilačkih centara Visa:

- RONILAČKI CENTAR - "AN-MA"

2.2.6 Zdravstvena zaštita i socijalna skrb

Grad Vis raspolaže s primarnom uslugom zdravstvene zaštite i socijalne skrbi kroz Dom zdravlja Vis, Dom starih u Visu, hitnom medicinskom službom, ljekarnom Splitsko-dalmatinske županije, gradskim društvom Crveni križ i u konačnici Stožerom civilne zaštite.

Dom zdravlja Vis zdravstvena je ustanova čiji je osnivač Splitsko-dalmatinska županija. Dom zdravlja je glavni pružatelj zdravstvenih usluga u Gradu Visu. Ordinacije su smještene u obnovljenoj zgradbi Doma zdravlja a usluge koje pruža su u skladu sa visokim zdravstvenim standardima uz obiteljsku medicinu, stomatologiju, pedijatriju, ginekologiju, patronažnu službu i laboratorijsku dijagnostiku, RTG dijagnostiku te fizikalnu i medicinsku rehabilitaciju. Ordinacije obiteljske medicine svakodnevno djeluju u sklopu doma zdravlja u dva turnusa. Specijalistička ginekološka ordinacija djeluje dva puta mjesечно s liječnicima iz Splita. Fizikalna medicina ima jednog fizioterapeuta dok liječnik fizikalne medicine dolazi svaki drugi tjedan iz Splita.

Dom starih u Visu smješten je na predjelu Kut u gradu Visu. Vis se ponosi tradicijom skrbi nad starijim i nemoćnim osobama koja seže još u 17. stoljeće. Zgrada Doma sagrađena je u sedamdesetim godinama prošlog stoljeća, te se od tada stalno obnavlja i prilagođava zahtjevima suvremenog života. Smještena je blizu mora, opasana vrtom i zelenilom, a sa prozora se Doma pruža pogled prema uvali sv.Jurja i otocima Hostu, Paklenjacima i Hvaru.

Kapacitet Doma:

- 80 korisnika.

Smještajni kapaciteti:

- Jednokrevetna soba: 8
- Dvokrevetna soba: 24
- Trokrevetna soba: 8

Ostale informacije o objektu:

- Ukupna površina zgrada: 1.447,62 m²
- Zgrada A : 1.207,22 m²
- Zgrada B (Paviljon): 230,40m²
- Površina dvorišta, zelene površine: 3.5000m²

- Broj etaža: 4 (Prizemlje, 2 kata i potkrovле)

Hitna medicinska služba Visu organizirana je kao punkt pripravnosti s jednim liječničkim timom koji je pripravan svaki dan. Ovisno o mogućnostima i organizaciji Zavoda za hitnu medicinu Splitsko-dalmatinske županije liječničku dužnost obavlja liječnik iz Zavoda ili liječnik opće prakse koji djeluje u gradu Visu. Tokom sezone na raspolaganju su dva tima hitne službe.

U Gradu radi jedna ljekarna ispostava „**Ljekarne splitsko dalmatinske županije**“ na adresi: Vukovarska 2, Vis.

Gradsko društvo **Crvenog križa** svojim aktivnostima djeluje na području Grada Visa. U određenom trenutku mogu aktivirati ekipe za dobrovoljno davanje krvi i pružanje prve pomoći. U sklopu društva djeluju 5 djelatnika.

Stožer civilne zaštite je osnovan na 27. sjednici Gradskog vijeća Grada Visa održanoj 22.12.2008., kao operativno tijelo koje zapovijeda i koordinira snagama i sredstvima civilne zaštite u slučaju neposredne prijetnje, katastrofe i velike nesreće na području Grada. Zapovjedništvo broji 7 članova (zapovjednik Zapovjedništva, načelnik Zapovjedništva, operativac u Zapovjedništvu i 4 operativca u Zapovjedništvu). Odlukom o osnivanju postrojbe civilne zaštite opće namjene Grada Visa od 27. siječnja 2012 godine, osnovana je postrojba CZ-a opće namjene koja će u slučaju neposredne prijetnje, katastrofe i velike nesreće učinkovito djelovati u novonastalim uvjetima. Postrojba ima zapovjednika, zamjenika zapovjednika i 5 ekipa, a svaka ekipa ima svoga voditelja.

Tablica 7 Broj korisnika i prava u socijalnoj skrbi-2020 godina

I	ZAJAMČENA MINIMALNA NAKNADA	
	1. Ukupno naknada (samaca i kućanstva)	1 kućanstvo 3 samca
	2. Ukupno obuhvaćenih osoba	4
II	NAKNADA ZA OSOBNE POTREBE KORISNIKA SMJEŠTAJA	n/p
III	JEDNOKRATNA NAKNADA	
	1. Ukupno naknada (samaca i kućanstva)	16
IV	NAKNADE U VEZI S OBRAZOVANJEM	Subvencije radnih bilježnica i udžbenika – ukupno 86 roditelja podnijelo zahtjev isplate stipendija za 10 studenata

V	OSOBNA INVALIDNINA	n/p
VI	DOPLATAK ZA POMOĆ I NJEGU	n/p
VII	STATUS RODITELJA NJEGOVATELJA ILI NJEGOVATELJ	n/p
VIII	NAKNADA DO ZAPOSLENJA	n/p
IX	SOCIJALNE USLUGE (UKUPNO)	n/p

Izvor: Obrada autora; Grad Vis

2.3 Gospodarstvo

2.3.1 Indeks razvijenosti

Indeks razvijenosti je osnovni pokazatelj hrvatske regionalne politike¹¹. Korištena metodologija je prilagođeni prosjek standardiziranih vrijednosti šest socioekonomskih pokazatelja (*stopa nezaposlenosti, dohodak po stanovniku, proračunski prihodi JLP(R)S po stanovniku, opće kretanje stanovništva, stopa obrazovanosti i indeks starenja*) te se izračunava svake tri godine¹². Indeks razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave temelji se na stručnoj podlozi „Evaluacija postojećeg i prijedlog novog modela za izračun indeksa te izračun novog indeksa razvijenosti jedinice lokalne i područne samouprave u Republici Hrvatskoj“¹³, u skladu sa Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske¹⁴ i Uredbi o indeksu razvijenosti¹⁵.

Prema novom modelu izračuna indeksa razvijenosti, JL(R)S se razvrstavaju u skupine razvijenosti pomoću distribucije ranga, prema kojem se javna lokalna samouprava razvrstava u osam skupina. Splitsko-dalmatinska županija pripada III. skupini regionalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u drugoj polovici iznadprosječno rangiranih jedinica područne regionalne samouprave. Grad Vis pripada VII. skupini jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u drugoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave.

¹¹ Ocjenjivanje i kategorizacija jedinice lokalne i regionalne samouprave u Republici Hrvatskoj prema stupnju razvijenosti temelji se na indeksu razvijenosti.

¹² <https://razvoj.gov.hr/o-ministarstvu/regionalni-razvoj/indeks-razvijenosti/112>

¹³ „STUDIJA EVALUACIJA POSTOJEĆEG I PRIJEDLOG NOVOG MODELA ZA IZRAČUN INDEKSA TE IZRAČUN NOVOG INDEKSA RAZVIJENOSTI JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE SAMOUPRAVE U REPUBLICI HRVATSKOJ“, Rijeka, Zagreb, 2017.

¹⁴ Zakon o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (Narodne novine 147/14, 123/17, 118/18)

¹⁵ Uredba o indeksu razvijenosti (Narodne novine 131/2017)

Tablica 8 Indeks razvijenosti Splitsko-dalmatinske županije i Grada Visa¹⁶

Splitsko-dalmatinska županija	Razvojna skupina JLS	3
	Indeks razvijenosti JLS	103.930
Vrijednosti osnovnih pokazatelja za JLS	Prosječni dohodak po stanovniku	28,190.12
	Prosječni izvorni prihodi po stanovniku	3,476.57
	Prosječna stopa nezaposlenosti	0.1923
	Opće kretanje stanovništva (2016./2006.)	99.75
	Indeks starenja (2011.)	102.30
	Stupanj obrazovanja (VSS 20-65) (2011.)	0.2472
Vrijednosti standardiziranih pokazatelja za JLS	Prosječni dohodak po stanovniku	100.13
	Prosječni izvorni prihodi po stanovniku	103.10
	Prosječna stopa nezaposlenosti	94.71
	Opće kretanje stanovništva (2016./2006.)	110.28
	Indeks starenja (2011.)	107.44
	Stupanj obrazovanja (VSS 20-65) (2011.)	109.70
Grad Vis	Razvojna skupina JLS	7
	Indeks razvijenosti JLS	106.270
Vrijednosti osnovnih pokazatelja za JLS	Prosječni dohodak po stanovniku	29,537.02
	Prosječni izvorni prihodi po stanovniku	4,871.18
	Prosječna stopa nezaposlenosti	0.1760
	Opće kretanje stanovništva (2016./2006.)	109.68
	Indeks starenja (2011.)	203.30
	Stupanj obrazovanja (VSS 20-65) (2011.)	0.2383
Vrijednosti standardiziranih pokazatelja za JLS	Prosječni dohodak po stanovniku	108.08
	Prosječni izvorni prihodi po stanovniku	112.68
	Prosječna stopa nezaposlenosti	100.23
	Opće kretanje stanovništva (2016./2006.)	113.65
	Indeks starenja (2011.)	91.00
	Stupanj obrazovanja (VSS 20-65) (2011.)	116.34

Izvor: Obrada autora

Prema indeksu razvijenosti Grad Vis, za razdoblje od 2014.-2016., bilježi prosječni dohodak po stanovniku u iznosu 29.537,02 kuna, dok je na razini Splitsko-dalmatinske županije vrijednost 28.190,12 kuna. Prosječna stopa nezaposlenosti je gotovo 18 % kada je indeks općeg kretanja stanovništva (2016. / 2006.) 109,68 a indeks starenja 203,30, što je dvostruko više u

¹⁶ Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, b. Vrijednosti indeksa razvijenosti i pokazatelja za izračun indeksa razvijenosti 2018. <https://razvoj.gov.hr/o-ministarstvu/djelokrug-1939/regionalni-razvoj/indeks-razvijenosti/vrijednosti-indeksa-razvijenosti-i-pokazatelja-za-izracun-indeksa-razvijenosti-2018/3740>

odnosu na pregled vrijednosti na razini Splitsko-dalmatinske županije. Stupanj obrazovanja (VSS obrazovanje) u dobi od 20-65 godina iznosi 23,83% što predstavlja većinski udio postotnih bodova na razini indeksa razvijenosti Županije.

2.3.2 Tržište rada

Jedan od primarnih pokazatelja razvoja gospodarske jedinice je broj nezaposlenih u odnosu na ukupan broj radno aktivnog stanovništva. Može se primijetiti da Grad Vis od 2015. godine kontinuirano bilježi pad broja nezaposlenih osoba. Jedinična kretanja u statistici odnosa vrijednosti pokazuje pozitivne trendove stope nezaposlenosti. Kada kretanja nezaposlenih usporedimo s demografskim kretanjima također se primjećuje pozitivan trend u sektoru tržišta rada primjenjivo na predmetno administrativno područje.

Tablica 9 Broj nezaposlenih na području Grada Visa

Godina	Broj nezaposlenih		
	Ukupno	Muškarci	Žene
2020	260	129	131
2019	251	121	130
2018	287	150	137
2017	319	167	152
2016	375	191	184
2015	416	209	207

Izvor: Obrada autora; HZZ

Prema mjesecnom statističkom biltenu objavljenog od strane Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, na području Splitsko-dalmatinske županije u 2020. godini registrirano je 28.817 nezaposlenih osoba od čega je 45% muškaraca odnosno 55% žena. Statistički pokazatelji broja nezaposlenih kažu da je u prosincu 2020. godine zabilježeno 26 nezaposlenih osoba, od čega 129 muškaraca odnosno 131 žena. Registrirano je ukupno 27 novoprijavljenih od čega sedam muškaraca i 20 žena. Ne postoji znatna razlika u postotnim bodovima između nezaposlenih spolova kad promatramo spolnu strukturu nezaposlenih na području Splitsko-dalmatinske županije i Grada. Trendovi su gotovo pa jednaki.

2.3.3 Poduzetništvo

Gospodarska slika Grada Visa detaljno je prikazana u sljedećoj tablici, iz koje se može vidjeti stanje iz finansijskog aspekta prema zadnjim dostupnim podacima, 2018. godine uspoređujući sa prethodnom godinom.

Tablica 10 Osnovni finansijski rezultati poslovanja poduzetnika Grada Visa

Opis	Iznosi u tisućama kuna, prosječne plaće u kunama		
	2019.	2020.	Index
Broj poduzetnika	130	136	-
Broj dobitaša	82	60	73.2
Broj gubitaša	48	76	158.3
Broj zaposlenih	265	251	94.7
Ukupni prihodi	96,821	81,517	84.2
Ukupni rashodi	93,887	82,642	88.0
Dobit prije oporezivanja	6,148	7,850	127.7
Gubitak prije oporezivanja	3,214	8,975	279.3
Porez na dobit	708	566	79.9
Dobit razdoblja	5,440	7,285	133.9
Gubitak razdoblja	3,214	8,977	279.3
Dobit razdoblja (+) ili gubitak razdoblja (-)	2,226	-1,692	-
Neto plaće i nadnice	15,200	14,460	95.1
Prosječna mjesечna neto plaća po zaposlenom	4,780	4,801	100.4
Broj izvoznika	5	8	160.0
Broj uvoznika	9	9	100.0
Izvoz	2,393	1,666	69.6
Uvoz	872	510	58.5
Trgovinski saldo	1,521	1,156	76.0
Broj investitora	4	6	150.0
Broj poduzetnika bez investicija	126	130	103.2
Investicije u novu dugotrajnu imovinu	533	1,458	273.6

Izvor: Obrada autora; FINA

Ukupni prihodi gospodarstva u promatranom razdoblju (2020.) iznosili su 81.517 milijuna kuna, što je pad od 15,8% u odnosu na prethodnu godinu. Najveći prihodi, a kasnije i dobit nakon oporezivanja, ostvareni su u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 45,8 postotnih bodova. U djelatnostima trgovine na veliko i malo u baznoj godini (2020.) ostvareno je 16.473 milijuna kuna, što je za 15,4 postotnih bodova manje u odnosu na godinu ranije. Nepovoljni gospodarski podaci u 2020. godini u odnosu na godinu ranije izazvani su zbog utjecaja pandemije koronoavirusa te

se podaci kao takvi mogu promatrati iz perspektive otpornosti gospodarstva na nepredviđene utjecaje.

Uspoređujući ostvarene prihode od prodaje u inozemstvu i ostvarene vrijednosti uvoza poduzetnici Grada Visa u 2020. godini su ostvarili 1.666 milijuna kuna prihoda od prodaje u inozemstvu, što je za trideset postotnih bodova manje u odnosu na godinu ranije. Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane ostvaruje najveće prihode od prodaje u inozemstvu u 2018. godini (2017.) s pripadajućim udjelom od 64 % od ukupno ostvarenih prihoda od prodaje u inozemstvu, s tim da su u odnosu na prethodnu godinu povećani za 25% dok su ostvareni rezultati u 2020. godini ispod pedeset tisuća. Najveće izvozne vrijednosti gospodarstvenika se ostvaruju u sektoru administrativnih i pomoćnih uslužnih djelatnosti (675 tisuća), stručnim, znanstvenim i tehničkim djelnostima (649 tisuća) te u djelnostima informacije i komunikacije (229 tisuća).

Tablica 11 Ostvareni prihodi i rashodi poduzetnika Grada Visa prema djelnostima¹⁷

Šifra i opis djelatnosti	Ukupni prihodi		Ukupni rashodi	
	2019	2020	2019	2020
POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO	5,504	4,997	5,834	5,577
PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	2,707	9,506	3,328	5,729
OPSKRBA VODOM; UKLANJANJE OTPADNIH VODA, GOSPODARENJE OTPADOM TE DJELATNOSTI SANACIJE OKOLIŠA	10,418	7,589	10,032	8,512
GRAĐEVINARSTVO	4,798	7,023	4,862	6,649
TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA	19,475	16,473	18,726	15,932
PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE	3,711	3,462	3,126	3,268
DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE	25,773	16,534	24,908	17,430
INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE	824	603	625	511
POSLOVANJE NEKRETNINAMA	1,527	2,181	1,696	4,239
STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELATNOSTI	3,480	2,864	2,134	2,384
ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI	16,639	7,887	16,831	10,271

¹⁷ Izvor: FINA

DJELATNOSTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNE SKRBI	657	678	516	538
UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA	469	280	432	304
OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI	839	1,438	836	1,299
UKUPNO SVE DJELATNOSTI	96,821	81,517	93,887	82,642

Izvor: Obrada autora; FINA

Najveći rashodi (17.430 milijuna kuna) ostvareni su u djelatnostima pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane, gdje u promatranom razdoblju bilježe pad od 30% u odnosu na prethodnu godinu. Sljedeća pozicija pripada djelatnostima **trgovine na veliko i malo**, koja po veličini rashoda iznosi 15.932 milijuna kuna, što je za 15 % manje u odnosu na prethodnu. Poslovanje nekretninama ima najveći udio rashoda u ostvarim prihodima, čak 94% dok je u prerađivačkoj industriji taj omjer najmanji i iznosi 40%.

Najveće promjene u prihodima vidljive su u prerađivačkoj industriji gdje je u 2020. godini ukupni prihod iznosili 9.506 milijuna kuna što bi bilo povećanje od 251% u odnosu na godinu ranije. Slijede ih uslužne djelatnosti (71%), građevinarstvo (46%) i poslovanje nekretninama (43%).

Ukupna dobit prije oporezivanja u 2020. godini veća je za 34 postotna boda u odnosu na 2019. godinu. Prerađivačka industrija ostvaruje indeks vrijednosti od čak sedam tisuća puta veći u odnosu na godinu ranije, slijede je ostale uslužne djelatnosti s indeksom vrijednosti od 5.406 te građevinarstvo koje ostvaruje povećanje dobiti od sedam puta u odnosu na godinu ranije.

Na ukupno devet uvoznika poduzetnika s područja Grada Visa ukupno se ostvaruje 0,510 milijuna kuna, što je za 41,5% manje u odnosu na 2019. godinu. Usporedno, ostvarena vrijednost uvoza poduzetnika Grada u 2018. godini iznosi 0,248 milijuna kuna uvoza, što je za 8,2 % manje u odnosu na 2017. Najveća vrijednost uvoza je ostvarena u djelatnostima prerađivačke industrije (0,248 milijuna), čime dolazimo da zaključka da istoj djelatnosti pripada 39 % od ukupne ostvarene vrijednosti uvoza poduzetnika. U odnosu na godinu koja joj prethodi uvoz u prerađivačkim djelatnostima se smanjio za 14,6 postotnih bodova. Povećanje postotnih bodova (19,4) evidentira se u djelatnostima poljoprivrede, šumarstva i ribarstva. Najveće povećanje vrijednosti ostvarenog uvoza se bilježi u djelatnostima informacija i komunikacije i to za 2,6 puta. Usklađujući ulazne podatke s godinom koja prethodi u baznoj godini se smanjuje uvoz poduzetnika za 9,2 %. U 2020. godini nastavljaju se trendovi indeksa

kretanja ranijih godina te se tako najbolji rezultat ostvaruje u stručnim, znanstvenim i tehničkim djelatnostima (+229,9), odnosno u prerađivačkoj industriji (+114,5). Najizraženiji pad bilježi se u djelatnostima pružanja smještaja pripreme i usluživanja hrane (-61,09%) u trgovini na veliko i malo (-93,4%).

Prema obrađenim podacima, u 2018. godini evidentirana su 132 poduzetnika. U 2020. godini povećava se broj poduzetnika za 6 jedinica, tako da Grad Vis ima 132 mikro poduzetnika i 4 mala poduzetnika. Grad Vis prema zadnje dostupnim službenim informacijama ima šest poduzetnika investitora i 130 poduzetnika bez investicija. Broj investitora poduzetnika su evidentirani u prerađivačkim djelatnostima (1), građevinarstvo (1), informacije i komunikacije (1), administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti (2), djelatnosti iz područja umjetnosti, zabave i rekreacije (1).

Tablica 12 Broj poduzetnika u Gradu Visu¹⁸

Šifra i opis djelatnosti	Broj poduzetnika		
	Ukupno	Dobitaši	Gubitaši
POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO	13	3	10
PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	12	5	7
OPSKRBA VODOM; UKLANJANJE OTPADNIH VODA, GOSPODARENJE OTPADOM TE DJELATNOSTI SANACIJE OKOLIŠA	1	0	1
GRAĐEVINARSTVO	11	5	6
TRGOVINA NA VELIKO I NA MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA	15	12	3
PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE	6	3	3
DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE	30	16	14
INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE	4	1	3
POSLOVANJE NEKRETNINAMA	15	3	12
STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELATNOSTI	10	5	5
ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI	15	5	10
DJELATNOSTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNE SKRBI	1	1	0
UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA	2	0	2
OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI	1	1	0
UKUPNO SVE DJELATNOSTI	136	60	76

Izvor: Obrada autora; FINA

Troškovi osoblja (uključujući neto plaće, poreze, doprinose iz plaće i na plaće) kod poduzetnika u 2020. godini iznosili su 14.460 milijuna kuna te je indeks vrijednosti u odnosu na prethodnu godinu u padu za 5%. Prosječan broj zaposlenih na bazi sati rada u 2020. godini bio je 251, što

¹⁸ Izvor: FINA, Obrada HGK, na temelju obveznika GFI – POD

bi značilo smanjenje za tri postotna boda u odnosu na prethodno razdoblje. Paradoksno, u promatranom razdoblju bilježi se povećanje neto mjesecne plaće za 0,40% što bi iznosilo 4.801 kuna. Prosječna mjesecna neto plaća po zaposlenom na razini Splitsko-dalmatinske županije iznosi 5.069 kuna. Prosječne mjesecne plaće po zaposlenom su manje u odnosu na pokazatelje na razini Republike Hrvatske. Najveći broj zaposlenih prema satima rada očekivano je u djelatnostima pružanja smještaja te priprema i usluživanje hrane (58) što čini 23% ukupnog broja zaposlenih. Gotovo u svim gospodarskim djelatnostima se bilježi negativan trend prosječnog broja zaposlenih kod poduzetnika izuzev prerađivačke industrije (indeks 210) te djelatnostima opskrbe vodom (šest jedinica).

2.3.4 Poljoprivreda

Geološko-petrografska sastav i klimatske prilike u geološkoj prošlosti utjecali su na stvaranje i raspored pojedinih vrsta tala na otoku Visu. Izuzetak su antropogena vrtna tla koja su nastala djelovanjem čovjeka.

Poljoprivredno zemljište u gradu Visu isključivo osnovne namjene dijeli se na:

- **osobito vrijedno obradivo zemljište** (središnji dijelovi Dračeva polja, Pliskog polja, Zlo polja, Malog Polja, Veluke i Male Vošćice te Ljubišća, odnosno zemljište najveće bonitetne klase na Visu, površina 308,2 ha);
- **vrijedno obradivo zemljište** (rubni dijelovi većih polja Dračeva polja, Pliskog polja, Zlo polja, Malog Polja, Veliike i Male Vošćice i Ljubišća, Borovo polje, Tihobraće polje, Čajno polje, Vino polje, Gornja i Donja poljica i Gorica – Osredak, veličine 597,8 ha);
- **ostalo obradivo zemljište** (manje vrijedna zemljišta sa maslinicima i danas zapuštenim poljoprivrednim površinama na padinama, veličine 1.548,7 ha).

Prostornim planom Grada Visa poljoprivredne površine štite se od gradnje koja bi mogla ugroziti njihovu osnovnu poljoprivrednu namjenu. Isto tako, na osobito vrijednom zemljištu zabranjuje se bilo kakva gradnja, osim gradnje hidromelioracijskih građevina i neophodne infrastrukture. Predviđa se uređenje zemljišta u svrhu provođenja agrotehničkih mjera (uređenje i izrada poljskih putova, kanala, međa i dr.). Omogućava se izvedba melioracijskih radova tj. uređenje gospodarskih putova, zaštita jama (ponora), uređenje akumulacija i sl. te provođenje agrarnih mjera preparcelacije radi okrupnjavanja posjeda.

Vrlo važno je da se potiče i unapređuje korištenje zapuštenih poljoprivrednih površina, zadržavajući njihovu tradicijsku i prirodnu strukturu, osobito zapuštene terasaste vinograde i maslinike.

S obzirom na geografski položaj otoka Visa i klimatske uvjete na području Grada Visa moguć je uzgoj poljoprivrednih kultura:

- zimsko povrće i povrće,
- vinova loza, smokva, badem i masline,
- lavanda, ružmarin i drugo mediteransko bilje, te
- citrusno voće (uključujući i sezonsko ljetno voće i povrće koje je ograničeno s obzirom na karakteristike krajolika i nedostatak vode).

Poljoprivreda i prerada poljoprivrednih proizvoda grada Visa definirani su kao djelatnosti od strateškog značaja. Prije svega, Grad Vis se vodi politikom invertnog pristupa značaja otoka i domicilnog stanovništva, što bi značilo da se treba smanjiti uvoz poljoprivrednih proizvoda te da se dostupni prirodni kapaciteti trebaju usmjeriti na samoodrživost. Definiranjem poljoprivrede od strateškog značaja otvaraju se mogućnosti za razvoj novih programa podrške razvoju poljoprivrednih djelatnosti grada Visa.

Gospodarski potencijali na ovom prostoru okrenuti su tradicionalnim djelatnostima poljoprivrede (vinogradarstvo, maslinarstvo, te u manjoj mjeri uzgoj južnog voća) i ribarstvu. Značajne gospodarske grane na otoku čine poljoprivreda i turizam te prema novijim pokazateljima, postoje mogućnosti za daljnje ulaganje i proširenje kapaciteta u tim oblastima.

2.3.5 Turizam

Turizam je vrsta djelatnosti koja izaziva ekonomski efekti po razvoj stanovništva ali s kratkotrajnim koristima što se iz više primjera ne pokazuje kao dugoročno održivom politikom. Rezultat sproveđenja ovakvog stajališta je profil visoko kvalitetnog segmentiranog turizma koji se temelji na načelima održivog i usko vezanog s lokalnom poljoprivrednom proizvodnjom, ribarstvom, obrazovanjem, cjeloživotnog obrazovanja, očuvanjem kulturne baštine i vizualnog identiteta Grada Visa.

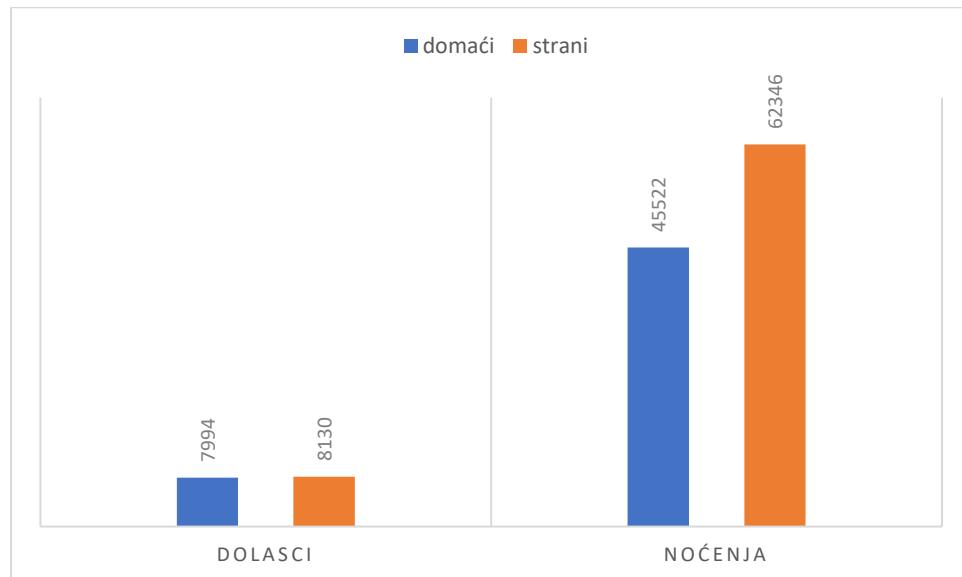
Primjenjujući razvojne standarde turizma, Grad Vis dugoročno brine o lokalnom stanovništvu i njegovom identitetu razvoja.

Temeljna definicija održivog turizma jest da je informativan, da odražava integritet turističke destinacije, donosi korist lokalnom stanovništvu, čuva prirodne resurse, poštuje lokalnu kulturu i tradiciju, orijentira se na kakvoću, a ne kvantitetu i podrazumijeva kvalitetu odmora, putovanja i novih saznanja. Temelji se na resursima prirodne i kulturne baštine uz ekološku, ekonomsku, kulturološku i socijalnu komponentu koji sustavno podrazumijevaju dugoročan rast i razvoj za sadašnje i buduće generacije.¹⁹ Ispitanici istraživanja razvojnih potreba Grada Visa izjašnjavaju se o važnosti postupanja u održivom turizmu.

Pokazatelji razvoja prikazuju izrazitu sezonalnost turističkog prometa s gotovo 100 % popunjenošći smještajnih kapaciteta u srpnju i kolovozu, te 90% u razdoblju od početka lipnja do kraja rujna. Smještajni kapaciteti obuhvaćaju dvije trećine raspoloživih ležajeva u kućanstvima, dok se samo 15% ležajeva bilježi u hotelima uglavnom niže kategorije. Najveća koncentriranost ostvarenih noćenja bilježi se u naselju Vis dok se ostatak disperzira prema ostalim naseljima. S obzirom na sezonalnost smještajni kapaciteti sudjeluju s 15 postotnih bodova ostvarenih godišnjih prihoda.

Grad Vis evidentira broj dolazaka i noćenja turista od 2014. godine. U 2020. godini bilježi se ukupno 7.994 dolazaka domaćih gostiju i 8.130 stranih gostiju. Ukupan broj noćenja u 2020. godini iznosio je 107.868.

Grafikon 4 Struktura dolazaka i noćenja turista Grada Visa tijekom 2020. godine

¹⁹ Ljubičić D. Analiza održivog razvoja turističke destinacije, NAŠE MORE : znanstveni časopis za more i pomorstvo, Vol.63 No.1 Supplement Ožujak 2016., (str.29-35)

U strukturi posjetitelja, 2020.²⁰ godine, na prvom su mjestu gosti iz Hrvatske, slijede Slovenija, Poljska, UK, Njemačka, Češka, Poljska, a bilježi se rast interesa s tržišta skandinavskih zemalja poput Švedske i Norveške.

Tablica 13 Struktura dolazaka i noćenja turista u Gradu Visu po zemljama iz kojih dolaze

#	Država	Dolasci	Noćenja	Udio dolazaka	Udio noćenja
1	Hrvatska	7,994	45,522	49.58%	42.20%
2	Slovenija	1,796	18,477	11.14%	17.13%
3	Poljska	1,013	7,462	6.28%	6.92%
4	UK	727	3,928	4.51%	3.64%
5	Njemačka	661	5,239	4.10%	4.86%
6	Češka	575	5,016	3.57%	4.65%
7	Italija	444	3,620	2.75%	3.36%
8	Francuska	440	2,157	2.73%	2.00%
9	Austrija	331	2,568	2.05%	2.38%
10	Mađarska	257	1,737	1.59%	1.61%
11	Slovačka	195	1,621	1.21%	1.50%

Izvor: Obrada autora; STATISTIČKA ANALIZA TURISTIČKOG PROMETA 2020., TURISTIČKA ZAJEDNICA SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE, Split, travanj 2021. godine

Turistička ponuda smještajnih kapaciteta je prilično ograničena po vrstama i kategorijama smještaja. Prostornim planovima višeg i nižeg reda je uređen koncept maksimalne izgrađenosti smještajnih kapaciteta u skladu s prostornim kapacetetom i potražnjom.

Postojeća infrastruktura smještajnih jedinica uglavnom ne omogućava izlazak na tržište ciljanih korisnika koji zauzimaju većinski dio održivog razvoja turističkih djelatnosti. Lokalna svijest stanovništva je prije svega komparativna prednost Grada Visa u sprječavanju devastacije razvoja otoka i stvaranje ne ovisnosti o sezonalnosti. Samim time, ponuda privatnih smještajnih kapaciteta se mijenja u skladu s razvojnim prioritetima lokalnog stanovništva, što znači da kvaliteta profilira na vrhunsku uslugu čime se vodi briga o autentičnosti otoka kroz potrebe modernog društva.

²⁰ STATISTIČKA ANALIZA TURISTIČKOG PROMETA 2020.; TURISTIČKA ZAJEDNICA SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE

Tablica 14 Privatni smještajni kapaciteti prema naseljima²¹

Naselje	Privatni smještaj	Udio (%)
Grad Vis	125	47.2%
Brgujac	8	3.0%
Milna	14	5.3%
Milna- Ženka	31	11.7%
Zaglav	1	0.4%
Rukavac	70	26.4%
Rogačić	3	1.1%
Parja	5	1.9%
Stončica	4	1.5%
Podtsražje	2	0.8%
Marine zemlje	1	0.4%
Talež	1	0.4%

Gotovo polovica ukupnih smještajnih kapaciteta se nalazi u Gradu Visu, dok je ostatak najveći dijelom disperziran u naselju Rukavac i Milna- Ženka.

Prosječna kategorija privatnih smještajnih kapaciteta je tri zvjezdice. S obzirom na postavljene ciljeve i razvojne rezultate Gradu Visu nedostaje visoke kvalitete ugostiteljskih objekata za smještaj, poglavito u hotelima. U ovom trenutku dostupna su samo tri hotela s tri zvjezdice (Hotel Issa, Hotel Tamaris, Hotel Biševo) i jedan hotel s četiri zvjezdice (Hotel San Gorgio).

---

²¹ Vlastiti rad autora

Naime, od ukupnog broja kreveta u hotelima (163), svega 10 soba i 26 ležajeva kategorizirano je s četiri zvjezdice. U fazi rekonstrukcije, gradnje i dogradnje je Hotel Issa kada je početak radova planiran u 2021. godini. Isto tako, u području turističke zone s pripadajućom kulturnom građevinom „ Češka vila „, predviđena je izgradnja smještajnih kapacitetima s popratnim sadržajima visoke kategorije.

Zahvaljujući podneblju ovog otoka, jedinstvenoj mikroklimi, bogatoj i plodnoj viškoj visoravni i njena brojna polja, te najjača ribolovna zona na srednjem Jadranu, Vis stavlja na mjesto gastronomске i enološke turističke destinacije. Ugostiteljski objekti su uglavnom s tradicionalnom i bogatom otočkom kuhinjom.

Turistička resursna osnova Grada Visa je prije svega vizualni identitet kroz očuvanu kulturnu i povijesnu baštinu te brojni drugi izravni i ne izravni turistički resursi. Otok Vis je godinama bio izoliran i nije bilo turističkog razvoja, međutim njegova izoliranost je danas dodna vrijednost koju otok Vis čini posebno atraktivnim. Tako je Grad Vis sačuvao svoju autentičnost, prirodne ljepote, ekologiju, poljoprivredne kulture i pristupačnost. Prirodni i kulturni resursi s kojima raspolaže su zapravo komparativna prednosti u naumu osvajanja konkurentnog tržišta.

3 MISIJA, VIZIJA I SWOT ANALIZA

U rujnu 2015. godine na Općoj skupštini Ujedinjenih naroda diljem svijeta potpisale su Program Ujedinjenih naroda za održivi razvoj do 2030. Program definira 17 ciljeva održivog razvoja s popisom mjera za dobrobit čovječanstva i planeta. Koncept održivog razvoja podrazumijeva proces postizanja ravnoteže između gospodarskih, socijalnih i okolišnih zahtjeva, kako bi se osiguralo "zadovoljavanje potreba sadašnje generacije, bez ugrožavanja mogućnosti budućih generacija da zadovolje svoje potrebe".²²

Tablica 15 Ciljevi održivog razvoja²³

Ciljevi održivog razvoja

1. Bez siromaštva;
2. Bez gladi;
3. Zdravlje i dobrobit;
4. Kvalitetno obrazovanje;

²² ODRAZ- Održivi razvoj zajednice ; Globalni cijevi održivog razvoja do 2030.

²³ Ujedinjeni narodi

5. Rodna ravnopravnost;
6. Čista voda i higijena;
7. Dostupna i čista energija;
8. Posao dostojan čovjeka i gospodarski rast;
9. Industrija, inovacije i infrastruktura;
10. Smanjiti nejednakost;
11. Održivi gradovi i zajednice;
12. Odgovorna potrošnja i proizvodnja;
13. Klimatska politika;
14. Život pod vodom;
15. Život na kopnu;
16. Mir, pravosuđe i snažne institucije;
17. Partnerstvo u ostvarenju ciljeva.

Grad Vis provodi strategiju razvoja lokalne zajednice s misijom i ciljevima postavljenima već 2015. godine koje nastavlja provoditi u svim budućim razdobljima.

3.1 Misija Grada Visa

MISIJA

Oblikovanje Grada Visa kao otvorene, društveno i generacijski inkluzivne zajednice s visokom kvalitetom života i rada.

REZULTAT

Stvoreno povoljno eklektično okruženje kroz kreativnost, očuvanje prirodne i kulturne baštine, fizičke povezanosti kroz sportske i rekreativne aktivnosti, visokokvalitetni javni prijevoz i društvenom participacijom lokalne zajednice.

3.2 Vizija Grada Visa

VIZIJA

Vis je sredina koja omogućuje kvalitetan život u svakoj životnoj dobi. Očuvana priroda, povijesna baština i mediteranska kultura življenja promišljeno su harmonizirani u okvirima održivog razvoja s onim najboljim od suvremenosti – razvijenom komunalnom, prometnom, zdravstvenom i kulturno-obrazovnom infrastrukturom, propulzivnom, samoodrživom, neinvazivnom i nemonokulturalnom ekonomijom, energetskom autonomijom, „čistim“ tehnologijama, poduzetnim i inovativnim konceptima, cjelogodišnjom životnom dinamikom te demografskom obnovom.

REZULTAT

Proaktivno očuvana izvorna kulturološka i prirodna vrijednost, vizualni identitet Grada, upravljanje destinacijom kao održivim turizmom te globalna ekomska orijentacija.

3.3 SWOT ANALIZA

Snage

- Geoprometni položaj
- Poljoprivredni potencijal
- Komunalna infrastruktura
- Prirodni izvor vode
- Kvaliteta osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovnog sustava
- Kvaliteta sustava predškolskog odgoja
- Javno korištenje obnovljivih izvora energije
- Politika očuvanja zelene površine
- Zabrana prometanja kroz staru gradsku jezgru
- Blizina poljoprivrednih površina urbanom dijelu grada Visa
- Proaktivna i kvalitetna politika javne lokalne samouprave
- Kontinuirano održavanje cjelogodišnjih kulturnih i športskih manifestacija
- Bogata kulturna baština
- Očuvani prirodni resursi
- Očuvan vizualni identitet grada Visa i pripadajućih naselja
- Politika očuvanja tradicije i otočnog načina života
- Neizgrađenost/ prostorna ograničenja
- Vrhunska gastronomija
- Turizam kao tercijalna djelatnost (segmentirani turizam)
- Turistička izoliranost
- Prirodna luka
- Nautički turizam
- Održivi turizam
- Medijska inertnost
- Sudjelovanje JLS-a u fondovima EU
- Geo park
- Pješačke i planinske staze
- Vinogradarstvo

Slabosti

- Prometna izoliranost
- Rascjepkanost poljoprivrednih zemljišta
- Inertnost stanovništva mlađe životne dobi
- Niska razina poduzetničkog i menadžerskog obrazovanja
- Nedostatak privatnog kapitala u invencijskim ulaganjima
- Nedostatak konkurentske tržišta obrtničkih usluga
- Nedostatak privatnih agencija za pružanje usluga marketinga
- Uvoz usluga redovnog poslovanja
- Specijalizirani ljudski resursi
- Razvojna infrastruktura
- Nepostojanje klastera
- Nedostatna Wi-Fi infrastruktura
- Nedostatak hotelskog smještaja
- Sezonalnost turističke potražnje
- Loša prometna povezanost lokalnog stanovništva s ostalim naseljima otoka Visa
- Zakonska ograničenja izrade prostornog plana
- Prosječna starosna dob domicilnog stanovništva
- Sustav gospodarenja otpadom otoka Visa u gradu Visu
- Svijest stanovništva u primjeni ponovne uporabe otpada
- Slaba zainteresiranost za razvoj različitih poljoprivrednih kultura

Prilike

- Osnivanje poljoprivrednog klastera
- Wi-Fi infrastruktura
- Razvoj kongresnog turizma
- Provođenje politike „Smart city“,
- Primjena „zero waste“ „otpada“
- Ublažavanje učinka sezonalnosti
- Razvoj nautičkih sadržaja i infrastrukture
- Razvoj zelenih površina
- Povećanje kapaciteta obnovljivih izvora energije (solarna polja, učinkovito gospodarenje otpadom i sl.)
- Razvoj smještajnih kapaciteta visoke kategorije
- Razvoj programa cjeloživotnog obrazovanja
- Organizacija znanstvenih skupova
- Optimizacija i dostupnost zdravstvenih usluga
- Sustavno korištenje potencijala očuvanja prostornih resursa, prirode i okoliša
- Razvoj poljoprivrednih tehnologija
- Izlazak lokalnih poljoprivrednika na vanjsko tržište
- Razvoj različitih poljoprivrednih kultura
- Prenamjena postojećih vojnih objekata
- Razvoj sportskog i zdravstvenog turizma
- Prometna povezanost sa susjednim otocima
- Razvoj programa za cjeloživotno obrazovanje
- Implementacija cjelogodišnjeg visokoobrazovnog programa
- Međuinstitucionalna suradnja

Prijetnje

- Masovni turizam
- Ovisnost o kopnenim kapacitetima hitne i dijagnostičke vanjske usluge
- Demografski gubitak
- Starosna dob stanovništva
- Inertnost stanovništva mlađe životne dobi
- Smanjena proaktivnost turističke zajednice grada Visa
- Konzervativna pristup korištenja marketing alata u poduzetništvu
- Cijena koštanja pomorskog prijevoza
- Negativni društveni efekti postojećeg modela turističke djelatnosti
- Iskorištenost prirodnog vodnog resursa
- Rizici od ugrožavanja prirode i okoliša
- Rizici od narušavanja flore i faune pomorskog svijeta posljedično efektom nautičkog turizma
- Negativni efekti klimatskih promjena
- Niski razvojni potencijal poduzetnika
- Imovinsko- pravni odnosi u procesu razvoja poljoprivrede i poduzetništva

4 STRATEŠKI OKVIR PROVEDBENOG PROGRAMA GRADA VISA ZA RAZDOBLJE 2022.-2025.

Provedbeni program Grada Visa obuhvaća razdoblje finansijske perspektive od 2022. do 2025. godine. Razvojni prioriteti formiraju se na temelju strateških ciljeva prethodne strategije usklađene sa stvarnim potrebama lokalnog stanovništva. Analizom zadovoljstva i općih interesa građana Grada Visa, u skladu s postojećom komunalnom infrastrukturom i gospodarskom razvoju, definira se strateški smjer razvoja Grada. Prioritetni ciljevi i mjere temeljene su na invertnom pristupu određenom analizom istraživanja, potrebi, problema, nedostatcima i prilikama.

Strateški razvoj finansijske perspektive vezuje se na strateške ciljeve, prioritete i mjere prethodnog strateškog razdoblja. Prilikom vrednovanja uspješnosti realizacije projektnih ciljeva nije realno očekivati potpunu realizaciju navedenog u razdoblju planiranja jer na rizike vremena provedbe najviše utječe varijable administrativnih ograničenja, interesi investitora, vrijeme potrebno za izradu projektne dokumentacije, raspoloživost vanjskih izvora financiranja, proces sudjelovanja u decentraliziranim i centraliziranim sustavima programa sufinanciranja i sl. Grad Vis kao nositelj Provedbenog programa je svjestan ograničenja i rizika u provedbi utvrđenih mjera te su svi strateški ciljevi definirani na temelju inferiornih potreba održivog razvoja prvenstveno lokalnog stanovništva. Grad Vis ciljeve razvoja definira s aspekta dugoročnog efekta razvoja. Projekti s kratkoročnim efektom razvoja se percipiraju kao dodana vrijednost primarnom razvoju gospodarstva ovog administrativnog područja.

Strateški smjer definiran je kroz trinaest razvojnih mjera; unapređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, odgoj i obrazovanje, briga o djeci, socijalna skrb, kultura i sport, zaštita i unapređenje prirodnog okoliša, protupožarna i civilna zaštita, promet i održavanje javnih prometnica, gospodarski razvoj, lokalna uprava i administracija, zaustavljanje iseljavanja i poticanje nataliteta.

4.1 Mjere, aktivnosti i razvojni projekti

1. UNAPREĐENJE NASELJA I STANOVANJE				
Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021.	Ciljna vrijednost 2025.	Stavka u proračunu
1.1. Unapređivanje dostupnosti i kvalitete stanovanja	broj novoizgrađenih dječjih igrališta	3	5	Program 1005 GRADNJA OBJEKATA I UREĐAJA KOMUNALNE INFRASTRUKTURE
1.2. Uređenje i opremanje s ciljem unapredavanja uvjeta za život u naseljima	ukupan broj stambenih jedinica u vlasništvu JLP(R)S	6	43	NP
	broj stanova u vlasništvu JLP(R)S u zakupu	5	43	
1.3. Uređenje zelenih javnih površina i ulaganje u razvoj zelene infrastrukture u urbanim područjima	m ² adekvatno uređenih zelenih javnih površina	7,024	10,000	Program 1006 ODRŽAVANJE KOMUNALNA INFRASTRUKTURE; Aktivnost A100006 ODRŽAVANJE JAVNIH POVRSINA I NERAZVRSTANIH CESTA

Razvojni projekt u mandatnom razdoblju 2022.-2025.

Razvojni projekt *Uređenje parka Batarija* infrastrukturno ulaganje u hortikulturno uređenje parka koji se nalazi između dviju škola, OŠ „Vis“ i SŠ „Antun Matijašević Karamaneo“. Ukupna površina parka iznosi 2.500 m². Investicijsko ulaganje predviđeno je u trajanju 12 mjeseci. Uređenje parka Batarija za cilj ima smanjenje onečišćenja, povećanje energetske učinkovitosti koji pogoduje ostvarenjima urbanog razvoja sadašnjim i budućim generacijama. Razvoj sustava pametnog grada kroz optimizaciju, efikasnost i dugoročnu održivost prostora javne namjene koji nude potencijal razvoja zelene politike. Konačni rezultat prioritetnog cilja je stvaranje inicijativa odlike pametnog grada u okruženju kulturne ostavštine.

2. PROSTORNO I URBANISTIČKO PLANIRANJE				
Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021.	Ciljna vrijednost 2025.	Stavka u proračunu
2.1 Izdavanje građevinskih i lokacijskih dozvola i drugih akata vezanih za gradnju na području grada Visa	broj izdanih lokacijskih dozvola	3	4	NP
	broj izdanih građevinskih dozvola	10	17	
	broj izdanih uporabnih dozvola	2	5	
2.2. Aktivnosti vezane za prostorno planiranje	pokrivenost područja samoupravne jedinice prostornim planom	100%	100%	Program 1010 PROSTORNO UREĐENJE GRADA VISA; Kapitalni projekt K000001 IZMJENE I DOPUNE PROSTORNOG PLANA G. VISA

Razvojni projekt u mandatnom razdoblju 2022.-2025.

U novoj finansijskoj perspektivi predviđa se ulaganje u izgradnju novih građevina u svrhu povećanja kvalitete inferiornih potreba lokalnog stanovništva kroz povećanje dostupnosti komunalnih usluga:

- Izgradnja tržnice
- Građenje luke posebne namjene
- Izgradnja turističkog centra
- Izgradnja poslovnih zona.

3. KOMUNALNO GOSPODARSTVO				
Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021.	Ciljna vrijednost 2025.	Stavka u proračunu
3.1. Održavanje javnih površina	održavane javne površine u m²	580	650	Program 1006 ODRŽAVANJE KOMUNALNA INFRASTRUKTURE; Aktivnost A100006 ODRŽAVANJE JAVNIH POVРŠINA I NERAZVRSTANIH CESTA
3.2. Razvoj i unapređenje različitih infrastrukturnih sustava	km novoizgradene i rekonstruirane vodovodne infrastrukture	95	100	Program 1018 GRADNJA OBJEKATA VODOOPSKRBE I ODVODNJE
	km novoizgradene i rekonstruirane infrastrukture odvodnje	10	12	
	postotak korisnika priključenih na vodovodnu mrežu	99%	100%	
	postotak korisnika priključenih na kanalizacijsku mrežu	93%	96%	
3.3. Unapređenje javnih površina kroz ulaganje u infrastrukturu	broj novih energetski efikasnih rasvjjetnih tijela	102	596	Program 1005 GRADNJA OBJEKATA I UREĐAJA KOMUNALNE INFRASTRUKTURE;
	udio naseljenih dijelova pokrivenih javnom rasvjetom	90%	100%	Kapitalni projekt K100001 JAVNA RASVJETA-NOVA RASVJETNA MJESTA

Razvojni projekt u mandatnom razdoblju 2022.-2025.

U mandatnom razdoblju 2022.-2025. Grad Vis ima za cilj unapređenje sustava komunalne infrastrukture. Učinkovito korištenje resursa ponovnom uporabom u sustavu redovnog gospodarskog kretanja:

- Izgradnja komunalne infrastrukture- Odvodnja Samogor
- Izgradnja sustava otpadnih voda za naselje Podselje

- Rekonstrukcija vodoopskrbnog cjevovoda za naselje Podeselje
- Izgradnja sustava javne odvodnje naselja Donji Rukavac i podmorski ispust
- Izgradnja sustava javne odvodnje naselja Srednji Rukavac
- Izgradnja sustava javne odvodnje naselja Gornji Rukavac
- Izgradnja sustava javne odvodnje naselja Podstražje i Brgujac
- Sanacija obalnog zida na Kutu
- Uređenje obalnog pojasa od trajektnog pristaništa do poluotoka Prilovo

4. ODGOJ I OBRAZOVANJE				
Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021.	Ciljna vrijednost 2025.	Stavka u proračunu
4.1. Modernizacija i unapređenje obrazovne infrastrukture	broj rekonstruiranih/ adaptiranih objekata odgojno-obrazovnih ustanova	2	3	Program 1016 PROGRAM SUBVENCIJA I POTPORE SREDNJEM I VISOKOM ŠKOLSTVU;
	broj opremljenih objekata odgojno-obrazovnih ustanova	2	3	Tekući projekt T100005 ADAPTACIJA DJELA KULT. CENTRA ZA ODVIJANJE NASTAVE SREDNJE
4.2. Redovna djelatnost osnovnih škola	ukupan broj učenika	183	200	Program 1003 PREDŠKOLSKI REDOVNI PROGRAM ODGOJA, NAOBRAZBE I SKRBI
	ukupan broj razrednih odjeljenja	18	18	
	broj učenika koji pohađaju jednosmjensku nastavu	183	200	
4.3. Subvencije i stipendije u obrazovanju	broj stipendista - studenata	17	20	

Razvojni projekt u mandatnom razdoblju 2022.-2025.

PROJEKTNA INCIJATIVA: Rekonstrukcija srednje ugostiteljske škole „Antun Matijašević Karamaneo“- rekonstrukcija paviljona (dogradnja i energetska obnova)

Predviđena je rekonstrukcija i energetska obnova srednje ugostiteljske škole u Visu. U svrhu poboljšanja uvjeta srednje škole predviđene je dogradnja i rekonstrukcija postojeće zgrade rekonstrukcijom paviljona kojim se povećavaju prostorne jedinice za razvoj dodatnih sadržaja srednjoškolskog obrazovanja. Rekonstrukcija srednje škole povest će se u skladu sa tehničko-tehnološkim karakteristikama i sveprihvatljivim standardima samoodrživog objekta kroz energetski učinkovite vanjske ovojnice, stolarije, solarnu elektranu, dizalicu topline i učinkovite rasvjete. Cilj projektne inicijative je unapređenje sustava obrazovanja kroz razvoj infrastrukturnih potreba lokalnog stanovništva za rezultatima izvrsnosti akademskog programa.

Naziv projekta	Pokazatelj rezultata projekta	Usklađenost s NRS 2030.
Rekonstrukcija srednje ugostiteljske škole- rekonstrukcija paviljona (dogradnja i energetska obnova)	broj rekonstruiranih objekata odgojno-obrazovnih ustanova	RS1. ODRŽIVO GOSPODARSTVO I DRUŠTVO SC2. Obrazovani i zaposleni ljudi
	broj učenika koji pohađaju jednosmjensku nastavu	RS1. ODRŽIVO GOSPODARSTVO I DRUŠTVO SC2. Obrazovani i zaposleni ljudi

5. BRIGA O DJECI				
Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021.	Ciljna vrijednost 2025.	Stavka u proračunu
5.1. Redovna djelatnost vrtića	ukupan broj upisane djece	73	75	Program 1003 PREDŠKOLSKI REDOVNI PROGRAM ODGOJA, NAOBRAZBE I SKRBI
	broj novoupisane djece	16	20	

6. SOCIJALNA SKRB				
Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021.	Ciljna vrijednost 2025.	Stavka u proračunu
6.2. Dodjela subvencija, pomoći i donacija	broj korisnika troškova stanovanja	15	12	Program 1013 PROGRAM SOCIJELNE ZAŠTITE I ZBRINJAVANJE SOC.UGR.STANOVNIŠTVA; Aktivnost A100009 NOVČANE POMOĆI I PODMIRA TROŠKOVA STANOVANJA
	broj humanitarnih udruga	1	1	Program 1013 PROGRAM SOCIJELNE ZAŠTITE I ZBRINJAVANJE SOC.UGR.STANOVNIŠTVA; Aktivnost A100003 POMOĆ HUMANITARNIM ORGANIZACIJAMA I UDRUGAMA
	pomoć i njega u kući	5,000	5,000	Program 1013 PROGRAM SOCIJELNE ZAŠTITE I ZBRINJAVANJE SOC.UGR.STANOVNIŠTVA; Aktivnost A100010 POMOĆ I NJEGA U KUĆI

7. KULTURA, TJELESNA KULTURA I SPORT				
Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021.	Ciljna vrijednost 2025.	Stavka u proračunu
7.1. Ulaganja u zaštitu kulturne baštine te očuvanje i promociju kulturnih i povijesnih vrijednosti	broj obnovljenih objekata kulturne baštine/kulturno-povijesnih spomenika	5	15	Program 1002 JAVNE POTREBE U KULTURI
7.2. Promicanje kulture i kulturnih sadržaja	broj organiziranih kulturnih manifestacija i dogadaja promicanja kulture	10	60	Program 1002 JAVNE POTREBE U KULTURI; Aktivnost A100003 KULTURNE MANIFEKTACIJE
7.3. Unaprjedenje dostupnosti sportsko rekreacijskih sadržaja	broj novih javnih sportskih terena/ igrališta	2	5	Program 1001 JAVNIH POTREBA U ŠPORTU
	broj rekonstruiranih sportskih objekata	1	4	

Razvojni projekt u mandatnom razdoblju 2022.-2025.

PROJEKTNA INCIJATIVA: Obnova objekata kulturne baštine i kulturno-povijesnih spomenika

- Rekonstrukcija i energetska obnova tvrđave Gospina Batarija
- Rekonstrukcija i energetska obnova nestambene zgrade- Dom kulture Podstražje
- Rekonstrukcija i energetska obnova nestambene zgrade- Dom kulture Marinje Zemlje
- Energetska obnova Dol-Vis, crkva sv. Nikole
- Rekonstrukcija i energetska obnova- Kula Perasti
- Uređenje Trga Eugena Kvaternika

PROJEKTNA INCIJATIVA: Izgradnja sportske dvorane

U gradu Visu postoje dvije škole. Osnovna škola „Vis“ i srednja škola „Antun Matijašević Karamaneo“ te niz sportskih udruga (košarka, ples, nogomet i sl.). Obje škole trenutno nemaju sportsku dvoranu jer postojeća dvorana nije uvjetna za rad. Izgrađena energetski učinkovita sportska dvorana služila bi školama te za izvanškolske aktivnosti koje su veoma važne za razvoj djece i mladih, ali i za rad sportskih udruga kako bi oplemenili i život ostalih građana, posebno u zimskim mjesecima.

Naziv projekta	Pokazatelj rezultata projekta	Usklađenost s NRS 2030.
Izgradnja i energetska učinkovitost Sportska dvorana	broj rekonstruiranih sportskih objekata	"RS2. JAČANJE OTPORNOSTI NA KRIZE SC5. zdrav, aktivan i kvalitetan život" P5.2. Zdravlje, zdrave prehrambene navike i aktivni život kroz sport

Kako bi se postojeći sadržaji diversificirali i uskladili potrebama zajednice nužno je prepoznati trenutak kad je vrijeme da se tehnologije, potrebe i sadržaji komplimentiraju njegovoj sadašnjoj

vrijednosti, povećanje stručnosti i sposobnosti širenja sportsko rekreativnih sadržaja u korist lokalne zajednice, kada se otvaraju nove prilike uz redukciju troškova i tržišno pozicioniranje lokane zajednice u sustavu standarda življenja te jačanje otpornosti gospodarstva kroz zdrav, aktivan i kvalitetan život.

PROJEKTNA INCIJATIVA: Građenje luke posebne namjene- sportska luka Rukavac

Na jugoistočnoj strani otoka Visa, u mjestu Rukavac (treće naselje na otoku prema broju stanovnika), u neposrednoj blizini Zelene špilje, planira se izgradnja Lučice Rukavac. Prema prostorno-planskoj dokumentaciji planira se sportska luka za pristan i privez brodica domicilnog stanovništva u kojoj se osigurava boravak plovila bez sadržaja na kopnu i Luka otvorena za javni promet – iskrcajno mjesto za prihvat ribe. Izgradnja luke obuhvaća izgradnju gatova u zaštićenom akvatoriju te izgradnju navoza za spuštanje i izvlačenje brodica te produljenje postojećeg pristana, kao i njegovo proširenje kao i izgradnju novog lukobrana. Realizacijom projekta uvelike bi se doprinijelo gospodarskom i demografskog razvoju ne samo naselja Rukavac, već i čitavog grada Visa.

Naziv projekta	Pokazatelj rezultata projekta	Usklađenost s NRS 2030.
Građenje luke posebne namjene- sportska luka Rukavac	broj rekonstruiranih sportskih objekata	"RS2. JAČANJE OTPORNOSTI NA KRIZE SC5. zdrav, aktivan i kvalitetan život" P5.2. Zdravlje, zdrave prehrambene navike i aktivni život kroz sport

8. ZAŠTITA I UNAPREĐENJE PRIRODNOG OKOLIŠA				
Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021.	Ciljna vrijednost 2025.	Stavka u proračunu
8.1. Očuvanje i unapređene kvalitete života	broj saniranih lokaliteta i legalnih odlagališta otpada	1	2	Program 1017 ZAŠTITA OKOLIŠA; GRADINA VIS d.o.o.
8.2. Uspostava cijelovitog sustava za održivo gospodarenje otpadom	količina odvojeno prikupljenog otpada (t)	24.55	50	

	količina miješanog komunalnog otpada odloženog na odlagalište (t)	22,132	23,182	
	broj kućanstava kojima je omogućeno odvojeno prikupljanje otpada	1,829	2,000	
	broj punionica vodikom	0	1	
8.3. Izgradnja građevina za gospodarenje otpadom	Broj reciklažnih dvorišta	1	1	Program 1005 GRADNJA OBJEKATA I UREĐAJA KOMUNALNE INFRASTRUKTURE; Kapitalni projekt K100019 IZGRADNJA PUNIONICE VODIKA
	Broj sortirnica i kompostana	1	1	GRADINA VIS d.o.o.
	Broj eko otoka	7	8	
8.4. Energetska obnova objekata	Broj energetski obnovljenih objekata	9	27	Program 1032 ENERGETSKA OBNOVA NESTAMBENIH ZGRADA; Program 1033 ENERGETSKA OBNOVA STAMBENIH ZGRADA

Razvojni projekt u mandatnom razdoblju 2022.-2025.

PROJEKTNA INCIJATIVA: Sanacija odlagališta Wellington

Odlagalište neopasnog otpada Wellington se koristi kao odlagalište otpada za potrebe Grada Visa od 1963. godine. Odlagalište otpada Wellington je neuređeno odlagalište i, kao takvo, nepovoljno utječe na zdravlje ljudi i okoliš. Kako bi se odlagalište otpada Wellington saniralo sukladno zakonskoj regulativi Republike Hrvatske, u lipnju 2012. godine je izrađen Idejni projekt sanacije odlagališta, na temelju kojeg je, u listopadu 2012. izdana Lokacijska dozvola (Klasa UP/I-350-05/12-28/6, Ur.br.:2181/1-11-09/1-12-11, od 3.10.2012. godine). No zbog ne riješenih imovinsko pravnih odnosa građevinska dozvola je još uvijek u fazi ishodjenja.

Naziv projekta	Pokazatelj rezultata projekta	Usklađenost s NRS 2030.
Sanacija odlagališta Wellington	broj saniranih lokaliteta i legalnih odlagališta otpada	Razvojni smjer 3. Zelena i digitalna tranzicija SC 8 Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost P 8.1.Zaštita prirodnih resursa i borba protiv klimatskih promjena

PROJEKTNA INICIJATIVA: Energetska obnova osnovne škole „Vis“ i srednje škole „Antun Matijašević Karamaneo“

Na zgradi škole od njene izgradnje nisu rađene značajnije rekonstrukcije i sanacije osim zamjene dijela vanjske stolarije aluminijskom I PVC stolarijom. Zgrada škole spada u energetski razred D, sa zastarjelim i neadekvatnim sustavom rasvjete te samo sa lokalnim (parcijalnim) grijanjem/hlađenjem radnih prostora pomoću elektro grijalica i klima uređaja u split izvedbi. Zbog lošeg energetskog stanja zgrade i zastarjelih instalacija, potrebno provesti njenu cjelovitu energetsku obnovu u skladu sa suvremenim energetski učinkovitim tehničkim rješenjima. Primjenjeno projektno rješenje je u skladu sa tehničkim uvjetima koji moraju biti zadovoljeni za sufinanciranje energetske obnove u zgradama javnog sektora u kojima javne ustanove obavljaju djelatnost odgoja i obrazovanja, koje je propisalo Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja.

Naziv projekta	Pokazatelj rezultata projekta	Usklađenost s NRS 2030.
Energetska obnova osnovne škole „Vis“ i srednje škole „Antun Matijašević Karamaneo“	broj energetski obnovljenih objekata	RS3. Zelena i digitalna tranzicija SC 8 Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost P 8.2. Energetska samodostatnost i tranzicija na čistu energiju

Uvođenje energetski učinkovitih rješenja u privatni i javni sektor ima za cilj smanjenje onečišćenja, povećanje energetske učinkovitosti koje pogoduje ostvarenjima urbanog razvoja sadašnjim i budućim generacijama. Razvoj sustava pametnog grada kroz optimizaciju, efikasnost i dugoročnu održivost prostora javne namjene koji nude potencijal razvoja zelene politike. Konačni rezultat prioritetskog cilja je stvaranje inicijativa odlike pametnog grada u okruženju kulturne ostavštine.

Potencijalni projekti u mandatnom razdoblju 2022.-2025:

- Rekonstrukcija i energetska obnova Gornji Samogor - zgrada 1
- Energetska obnova- Dom kulture Podstraže
- Energetska obnova Gornji Samogor Vis- građevina 2
- Energetska obnova Gornji Samogor Vis- građevina 4
- Energetska obnova Gornji Samogor Vis- građevina 5
- Energetska obnova Donji Samogor Vis- građevina 1
- Energetska obnova Donji Samogor Vis- građevina 2
- Energetska obnova Donji Samogor Vis- građevina 3
- Energetska obnova Donji Samogor Vis- građevina 4
- Energetska obnova Donji Samogor Vis- građevina 5
- Energetska obnova Donji Samogor Vis- građevina 6
- Energetska obnova Donji Samogor Vis- građevina 7
- Energetska obnova- zgrada Grada Visa

9. PROTUPOŽARNA I CIVILNA ZAŠTITA				
Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021.	Ciljna vrijednost 2025.	Stavka u proračunu
9.1. Poboljšanje opremljenosti i kapaciteta protupožarnih snaga	broj opremljenih objekata dobrovoljnih vatrogasnih društava izgradnjom i nabavom nove/dodatne opreme	0	2	Program 1014 AKTIVNE MJERE ZAŠTITE OD POŽARA; Kapitalni projekt K000001 IZGRADNJA VATROGASNOG DOMA; Kapitalni projekt K100002 KAPITALNE POTPORE ZA NABAVU VATROGASNIH VOZILA
9.2. Aktivnosti vezane za pružanje vatrogasne i civilne zaštite	broj osposobljenih članova dobrovoljnih vatrogasnih društava	4	6	Program 1014 AKTIVNE MJERE ZAŠTITE OD POŽARA; Aktivnost A100011 DVD VIS

Razvojni projekt u mandatnom razdoblju 2022.-2025.

PROJEKTNA INCIJATIVA: Izgradnja i opremanje vatrogasnog doma

Predmet investicijskog ulaganja je povećanje dostupnosti i kvaliteta inferiornih usluga stanovnika grada Visa. Izgradnja i opremanje vatrogasnog doma od iznimnog je značaja za povećanje životnog standarda stanovnika i stvaranje povoljnog životnog okruženja. Izgradnjom i opremanjem vatrogasnog doma za učinkovitu organizaciju i provođenje vatrogasne djelatnosti će se pridonijeti kvalitetnije zaštiti prostora grada Visa. *Primarni cilj* projekta je povećanje životnog standarda i stvaranje povoljnog životnog okruženja kroz razvoj primarne infrastrukture. *Opći cilj* projekta je atraktivnost naselja i njegov razvojni potencijal. *Specifični cilj* poboljšanje životnih uvjeta kroz razvoj i unapređenje vatrogastva, povećanje preventivne zaštite od požara i podizanje razine zaštite ljudi, okoliša i imovine.

Naziv projekta	Pokazatelj rezultata projekta	Usklađenost s NRS 2030.
Izgradnja i opremanje vatrogasnog doma	broj opremljenih objekata dobrovoljnih vatrogasnih društava izgradnjom i nabavom nove/dodatne opreme	RS3.Jačanje otpornosti na krize SC 7 Sigurnost za stabilan razvoj P 5 Unaprjeđenje sustava vatrogastv

10. PROMET I ODRŽAVANJE JAVNIH PROMETNICA				
Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021.	Ciljna vrijednost 2025.	Stavka u proračunu
	km novih pješačkih staza	6.00	10.00	Program 1008 SANACIJA I UREĐENJE OBALE NA PODRUČJU G. VISA
10.2. Unapređenje i izgradnja cestovne infrastrukture	km novih javnih prometnica	1.8	2.00	Program 1005 GRADNJA OBJEKATA I UREĐAJA KOMUNALNE INFRASTRUKTURE;
	kilometri asfaltiranih prometnica u punoj širini kolnika	8.40	10.00	Program 1006 ODRŽAVANJE KOMUNALNA INFRASTRUKTURE

10.3. Unapređenje i izgradnja morskih luka	broj rekonstruiranih/izgrađenih morskih luka	1	1	Program 1007 ODRŽAVANJE POMORSKOG DOBRA NA PODRUČJU GRADA VISA; Program 1008 SANACIJA I UREĐENJE OBALE NA PODRUČJU G. VISA
	broj putnika u pomorskom prometu	297,025	350,000	
10.3. Unapređenje i izgradnja zračne luke	broj rekonstruiranih/izgrađenih zračnih luka	0	1	Program 1009 IZGRADNJA SPORTSKOG AERODROMA I HELIODROMA "PLISKO POLJE"
	broj putnika u zračnom prometu	0	300	
10.3. poticanje korištenja ekološki prihvatljivih izvora energije u prometu	broj izgrađenih punionica za električna vozila	0	1	Program 1005 GRADNJA OBJEKATA I UREĐAJA KOMUNALNE INFRASTRUKTURE
10.4. Razvoj i poboljšanje uvjeta za siguran promet	broj novoizgrađenih parkirališnih mesta	30	100	Program 1005 GRADNJA OBJEKATA I UREĐAJA KOMUNALNE INFRASTRUKTURE
10.5. Poboljšanje sustava javnog prijevoza	broj novoizgrađenih autobusnih stajališta	0	1	Program 1005 GRADNJA OBJEKATA I UREĐAJA KOMUNALNE INFRASTRUKTURE
10.6. Održavanje javnih prometnica i nerazvrstanih cesta	km održavanih prometnica	17	18	Program 1006 ODRŽAVANJE KOMUNALNA INFRASTRUKTURE; Aktivnost A100006 ODRŽAVANJE JAVNIH POVRŠINA I NERAZVRSTANIH CESTA
	km održavanih nerazvrstanih cesta	116	118	

Razvojni projekt u mandatnom razdoblju 2022.-2025.

PROJEKTNA INICIJATIVA: Građenje prometnih površina i komunalne infrastrukture

Građenje prometnih površina i komunalne infrastrukture za potrebe komunalnog opremanja građevinske parcele POS-a u gradu Visu. Ovaj projekt je od izuzetne važnosti za grad Vis, budući da će po završetku projekta 22 obitelji (gotovo 90 osoba) riješiti problem stambenog

pitanja. Ovim projektom planira se izgradnja kolnog i pješačkog pristupa građevinskim parcelama, izgradnja parkirališta za potrebe planiranih građevina, opremanje prometnih površina oborinskom odvodnjom i javnom rasvjjetom, izgradnja instalacija vodoopskrbe i kanalizacije te izgradnja instalacija EE, JR i EKI.

Naziv projekta	Pokazatelj rezultata projekta	Uskladenost s NRS 2030.
Građenje prometnih površina i komunalne infrastrukture	km novih javnih prometnica	Razvojni smjer 3. Zelena i digitalna tranzicija SC10. Održiva mobilnost P 10.2. Uspostava novih prometnih procesa u svim vidovima prometa i autonomnih sustava za mobilnost

PROJEKTNA INICIJATIVA: Projekt zone u mirovanju Rukavac

Projekt obuhvaća uređenje prometno-pješačkih površina naselja Rukavac na Visu, s rješenjem parkiranja i površinske odvodnje novouređene prometne površine. Ukupna površina parkirališta iznosi cca 6000 m² te je na njima moguće osigurati do približno 300 parkirnih mjesta za potrebe javnih i društvenih, gospodarskih te stambenih građevina. Paralelno s postojećom glavnom prometnicom, Lokalnom cestom 67215 (Rukavac Luka), predviđa se izgradnja parkirališne prometnice osno udaljene od glavne ceste za 17,0 m, s okomitim parkirališnim mjestima s mogućnošću prilaza sa tri pristupa.

Naziv projekta	Pokazatelj rezultata projekta	Uskladenost s NRS 2030.
Projekt zone u mirovanju Rukavac	km novih pješačkih staza	Razvojni smjer 3. Zelena i digitalna tranzicija SC10. Održiva mobilnost P 10.2. Uspostava novih prometnih procesa u svim vidovima prometa i autonomnih sustava za mobilnost

Unapređenje prometne infrastrukture za cilj ima smanjenje opterećenja kapacitiranosti postojeće cestovne infrastrukture. Producenje amortizacijskog vijeka trajanja postojeće i unapređenje sustava cestovne povezanosti. Projektne inicijative u novom mandatnom razdoblju uključuju još i:

- Luka otvorena za javni promet

- Luka nautičkog turizma
- Gradska (komunalna) luka
- Uređenje šetnice od uvale Stonca do Fortice
- Izgradnja rotora „Goveja“

11. GOSPODARSKI RAZVOJ				
Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021.	Ciljna vrijednost 2025.	Stavka u proračunu
11.1. Poticanje razvoja gospodarstva	ukupan broj zaposlenih	395	410	n/p
	ukupan broj nezaposlenih	148	140	
11.2. Unaprijeđenje poduzetničkog okruženja	ukupan prihod poduzetnika na području JLP(R)S	81,517	96,000	n/p
	ukupan broj poduzetnika	136	141	n/p
	ukupan broj poljoprivrednika	13	15	n/p
11.3. Subvencije poduzetnicima i poljoprivrednicima	broj dodijeljenih potpora poduzetnicima i obrtnicima - godišnje	111	150	Program 1026 SUBVENCIJE I POTPORE ZA SAMOZAPOŠLJAVANJE I RAZVOJ GOSPODARSTVA
	broj dodijeljenih potpora poljoprivrednicima-godišnje	2	5	
11.4. Jačanje poduzetničke infrastrukture uspostavom poslovnih zona	m2 površine poduzetničkih zona	3,000	6,000	Program 1010 PROSTORNO UREĐENJE GRADA VISA
11.5. Poboljšanje infrastrukturnih uvjeta u postojećim poslovnim zonama	m2 novoizgrađene poslovne zone	3,000	6,000	Program 1011 GOSPODARSKE ZONE;
	rekonstruirane poduzetničke infrastrukture u poslovnoj zoni			Program 1037 UREĐENJE TUR. ZONA G. SAMOGOR (T-1 I T-2);
				Program 2009 IZGRADNJA TRŽNICA

	broj poduzeća koja posluju u poslovnoj zoni	9	14	
11.7. Poticanje održivog razvoja turizma	ukupan broj turističkih noćenja	162,312	200,000	n/p
	ukupan broj turističkih dolazaka	26,028	35,000	

Razvojni projekt u mandatnom razdoblju 2022.-2025.

PROJEKTNA INICIJATIVA: Izgradnja gradske tržnice

Projektno ulaganje u izgradnju primarne infrastrukture u funkciji nove tržnice doprinosi razvoju povoljnih mrežnih efekata lokalnog stanovništva. Izgradnja tržnice za cilj ima povećanje životnog standarda lokalnog stanovništva, razvoj atraktivnosti područja za domicilno stanovništvo te sve ostale direktnе i indirektnе korisnike. Tržnicom se stvaraju nove tržišne prilike razmjene dobara kao rezultat društveno-ekonomskе održivosti. *Primarni cilj* projekta je razvoj i unapređenje inferiornih potreba stanovništva kroz primarnu infrastrukturu od strateškog interesa za gospodarski i demografski razvoj. *Opći cilj* projekta je atraktivnost naselja i njegov razvojni potencijal. *Specifični cilj* je poboljšanje životnih uvjeta kroz ulaganje u proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo.

Naziv projekta	Pokazatelj rezultata projekta	Usklađenost s NRS 2030.
Izgradnja gradske tržnice	ukupna broj poduzetnika/ ukupan broj poljoprivrednika	RS1. ODRŽIVO GOSPODARSTVO I DRUŠTVO SC1. konkurentno i inovativno gospodarstvo" P1.2. Razvoj poduzetništva i obrta

PROJEKTNA INICIJATIVA: Izgradnja turističkog centra u Rukavcu

Idejni projekt odnosi se na izgradnju društvene zone Rukavac, Vis, k.č.br. 2475/ 135, k.o. Vis. Ovim projektom predlaže se ishođenje građevinske dozvole za zgradu društvene namjene energetski učinkovitog turističkog centra u naselju Rukavac na otoku Visu. Zgrada je planirana kao tlocrtno pravokutna građevina, armirano betonska konstrukcija od dvije etaže formirane kao suteren i 1 kat (Su+1K), s ugostiteljskim i sportskim sadržajima te info centrom naselja Rukavac. Smještena je na terenu u padu prema zapadu. Zgrada se prilagođava konfiguraciji terena na način da se suterenu pristupa direktno sa terena a katu je moguće pristupiti unutarnjim stubištem i liftom ili sa nivoa parkirališta preko komunikacijskog mosta. U suterenu se nalaze sportske svlačionice sa sanitarijama za vanjske korisnike marine i sportskih terena, recepcija/info pult, te mini market. Na katu se nalaze dva ugostiteljska lokala, caffe bar i pizzeria s izlazima na terase. Kat je planiran u nivou parkirališne plohe, te je povezano spojnim mostom. Etaže su međusobno povazane dizalom i stubištem. Izgradnjom turističkog centra poboljšali bi se gospodarski kapaciteti, otvorila radna mjesta, a sukladno tomu potaknuo gospodarski i demografski napredak naselja Rukavac pa tako i Grada Visa.

Naziv projekta	Pokazatelj rezultata projekta	Usklađenost s NRS 2030.
Izgradnja turističkog centra u Rukavcu	ukupna broj poduzetnika/ ukupan broj turističkih dolazaka	RS1. ODRŽIVO GOSPODARSTVO I DRUŠTVO SC1. konkurentno i inovativno gospodarstvo" P4 Razvoj održivog, inovativnog i otpornog turizma

Projektne inicijative gospodarskog razvoja mandatnom razdoblju od 2022.-2025. uključuju:

- Izgradnja poslovne zone Zlopoje
- Izgradnja poslovne zone Parja.

12. LOKLANA UPRAVA I ADMINISTRACIJA				
Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021.	Ciljna vrijednost 2025.	Stavka u proračunu
12.1. Aktivnosti vezane za redovnu djelatnost - pravno normativni poslovi	Broj izdanih rješenja	1,042	1,300	n/p
12.2. Unaprjeđenje sustava strateškog planiranja	Broj novih strateških akata	1	1	n/p
	broj pripremljenih izvještaja o provedbi akata strateškog planiranja	1	1	
12.3. Jačanje kompetencija i unaprjeđenje sustava lokalne uprave	broj zaposlenika samoupravne jedinice koji su sudjelovali u dodatnim edukacijama	1	2	n/p
	broj zaposlenika koji su sudjelovali na stručnim seminarima	6	8	
12.4. Digitalizacija usluga lokalne samouprave	broj digitaliziranih usluga koje pružaju upravna tijela JLP(R)S	7	9	Tekući projekt T100004 INFORMATIZACIJA, DIGITALIZACIJA I OPREMANJE GR.UPRAVE
12.5. Priprema projekata za sufinanciranje sredstvima ESI fondova	broj projekata JLP(R)S kojima je odobreno sufinanciranje sredstvima ESI fondova	3	5	n/p

13. ZAUSTAVLJANJE ISELJAVANJA I POTICANJE NATALITETA				
Aktivnost/projekt	Pokazatelj rezultata	Polazišna vrijednost 2021.	Ciljna vrijednost 2025.	Stavka u proračunu
13.1. Provedba natalitetnih politika i zaustavljanje iseljavanja mladih	broj dodijeljenih potpora za novorodenčad	10	15	Program 1028 POMOĆ OBITELJIMA I KUĆANSTVIMA
	broj riješenih stambenih pitanja mladih obitelji	24	61	

	broj dodijeljenih subvencija za vrtić	14	15	
	broj djece u vrtiću kojima je grad osnivač	73	75	n/p

Razvojni projekt u mandatnom razdoblju 2022.-2025.

PROJEKTNA INICIJATIVA: Rekonstrukcija građevine „Stolarska radionica“

Rekonstrukcija i energetska obnova zgrade obuhvaća izgradnju poslovnog prostora u prizemlju te dva kata s po dvije stambene jedinice. Rekonstrukcija ove nekretnine ima za cilj prilika za stambenu sigurnost mlađih obitelji u Gradu Visu koje trenutno nemaju riješeno stambeno pitanje, a sukladno tomu potaknuo gospodarski i demografski napredak naselja Rukavac pa tako i Grada Visa.

Naziv projekta	Pokazatelj rezultata projekta	Usklađenost s NRS 2030.
Rekonstrukcija građevine „Stolarska radionica“	broj riješenih stambenih pitanja mlađih obitelji	RS6. JAČANJE OTPORNOSTI NA KRIZE SC6. Demografska revitalizacija i bolji položaj obitelji P4 Ublažavanje negativnih demografskih trendova i izgradnja poticajnog okruženja za mlade i obitelji

Projektne inicijative gospodarskog razvoja mandatnom razdoblju od 2022.-2025. uključuju:

- Program društveno poticane stanogradnje (POS) na području Grada Visa

4.2 Financijski, akcijski i terminski plan provedbe razvojnih projekata

R.b.	Naziv projekta	Nositelj	Tip projekta (INFRASTRUKTURNI/ KOMBINIRANI/SOFT)	Lokacija provedbe (JLS i naselje)	Trajanje projekta (u mjesecima)	Opis projekta	Projekt uskladen sa strateškim dokumentima (NACIONALNA RAZVOJNA STRATEGIJA 2030; DA/NE)	Projekt uskladen s prostorno planskim dokumentima (DA/NE)	Mogući izvori financiranja
1	Izgradnja i energetska učinkovitost Sportska dvorana	GRAD VIS	KOMBINIRANI	grad Vis naselje Vis	12 mjeseci	U gradu Visu postoje dvije škole. Osnovna škola „Vis“ i srednja škola „Antun Matijašević Karamaneo“, te niz sportskih udruga (košarka, ples, nogomet...) Obje škole trenutno nemaju sportsku dvoranu jer postojeća dvorana nije uvjetna za rad. Uvidjevši sve navedene probleme izradili smo projektu dokumentaciju za izgradnju energetski učinkovite sportske dvorane koja bi služila školama, te za izvanškolske aktivnosti koje su veoma važne za razvoj djece i mladih, ali i za rad sportskih udruga kako bi opremljeni i život ostalih građana, posebno u zimskim mjesecima.	DA	DA	
2	Izgradnja i energetska učinkovitost Vatrogasnog doma	GRAD VIS	KOMBINIRANI	grad Vis naselje Vis	12 mjeseci	Predviđa se izgradnja energetski učinkovitog vatrogasnog doma. Građevina ima prizemlje i petu katova. Pravilnog je tlocrta dimenzija 26.00x24.35 m. U gradu visu je osnovano Dobrovoljno vatrogasno društvo Vis koje nema adekvatan prostor za svoje potrebe, a izgradnja novog vatrogasnog doma uvelike bi doprinijelo boljoj sigurnosti stanovnika. Otvorila radna mjesta, a sukladno tomu potaknuo gospodarski i demografski napredak Grada Visa.	DA	DA	
3	Gradnje prometnih površina i komunalne infrastrukture za potrebe komunalnog opremanja građevinske parcele POS-a u gradu Visu	GRAD VIS	INFRASTRUKTURNI	grad Vis naselje Vis	12 mjeseci	Gradnje prometnih površina i komunalne infrastrukture za potrebe komunalnog opremanja građevinske parcele POS-a u gradu Visu. Ovaj projekt je od izuzetne važnosti za grad Vis, budući da će po završetku projekta 22 obitelji (gotovo 90 osoba) riješiti problem stambenog pitanja. Ovim projektom planira se izgradnja kolnog i pješačkog pristupa građevinskim parcelama, izgradnja parkirališta za potrebe planiranih građevina, opremanje prometnih površina oborinskom odvodnjom i javnom rasvjетom, izgradnja instalacija vodoopskrbe i kanalizacije te izgradnja instalacija EE, JR i EKI.	DA	DA	Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021-2026.; Proračun Grada Visa; Višegodišnji finansijski okvir 2021.-2027.; ITU mehanizam
4	Gradska tržnica	GRAD VIS	KOMBINIRANI	grad Vis naselje Vis	12 mjeseci	Na novoformiranog građevnog čestici Grad Vis namjerava interpolirati gradsku tržnicu. Predviđeni su zatvoreni i otvoreni prodajni prostori. Uz osnovni prodajni prostor tržnice u objektu su predviđeni i drugi poslovni prostori poput prodavaonica, mesnice i sl. te prateći prostori sanitarija, spremišta i administracije. Izgradnjom tržnice poboljšali bi se gospodarski kapaciteti, otvorila radna mjesta, a sukladno tomu potaknuo gospodarski i demografski napredak Grada Visa.	DA	DA	
5	Gradnje luke posebne namjene – sportske luke Rukavac	GRAD VIS	INFRASTRUKTURNI	grad Vis naselje Rukavac	12 mjeseci	Na jugoistočnoj strani otoka Visa, u mjestu Rukavac (treće naselje na otoku prema broju stanovnika), u neposrednoj blizini Zelene šilje, planira se izgradnja Lucice Rukavac. Prema prostorno-planskoj dokumentaciji planira se sportska luka za pristan i privez brodica domicilnog stanovništva u kojoj se osigurava boravak plovila bez sadržaja na kopnu i Luka otvorena za javni promet – iskrcajno mjesto za prihvat ribe. Izgradnja luke obuhvaća izgradnju gatova u zaštićenom akvatoriju te izgradnju navoza za spuštanje i izvlačenje brodica te produljenje postojećeg pristana, kao i njegovo proširenje kao i izgradnju novog lukobrana. Realizacijom projekta uvelike bi se doprinijelo gospodarskom i demografskom razvoju ne samo naselja Rukavac, već i čitavog grada Visa.	DA	DA	

6	Projekt zone prometa u mirovanju Rukavac	GRAD VIS	INFRASTRUKTURNI	grad Vis naselje Rukavac	24 mjeseci	Projekt obuhvaća uređenje prometno-pješačkih površina naselja Rukavac na Visu, s rješenjem parkiranja i površinske odvodnje novouređene prometne površine. Ukupna površina parkirališta iznosi cca 6000 m ² te je na njima moguće osigurati do cca 300 parkirnih mjesta za potrebe javnih i društvenih, gospodarskih te stambenih građevina. Paralelno s postojećom glavnom prometnicom - Lokalnom cestom 67215 (Rukavac Luka) predviđa se izgradnja parkirališne prometnice osno udaljene od glavne ceste za 17,0 m, s okomitim parkirališnim mjestima s mogućnošću prilaza sa tri pristupa.	DA	DA	
7	Izgradnja i energetska učinkovitost turističkog centra u Rukavcu	GRAD VIS	KOMBINIRANI	grad Vis naselje Rukavac	24 mjeseci	Idejni projekt odnosi se na izgradnju društvene zone Rukavac, Vis, k.č.br. 2475/ 135, k.o. Vis. Ovim projektom predlaže se ishođenje građevinske dozvole za zgradu društvene namjene energetski učinkovitog turističkog centra u naselju Rukavac na otoku Visu. Zgrada je planirana kao tlocrtno pravokutna građevina, armirano betonska konstrukcija od dvije etaže formirane kao suteren i 1 kat (Su+1K), sa ugostiteljskim i sportskim sadržajima te info centrom naselja Rukavac. Smještena je na terenu u padu prema zapadu. Zgrada se prilagođava konfiguraciji terena na način da se suterenu pristupa direktno sa terena a katu je moguće pristupiti unutarnjim stubištem i liftom ili sa nivoa parkirališta preko komunikacijskog mosta. U suterenu se nalaze sportske svačionice sa sanitarijama za vanjske korisnike marine i sportskih terena, recepcija/info pult, te mini market. Na katu se nalaze dva ugostiteljska lokala, caffe bar i pizzeria s izlazima na terase. Kat je planiran u nivou parkirališne plohe, te je povezano spojnim mostom. Etaže su međusobno povezane dizalom i stubištem. Izgradnjom turističkog centra poboljšali bi se gospodarski kapaciteti, otvorila radna mjesta, a sukladno tomu potaknuo gospodarski i demografski napredak naselja Rukavac pa tako i Grada Visa.	DA	DA	
8	Rekonstrukcija i energetska obnova Gornji samogor - zgrada 1	GRAD VIS	KOMBINIRANI	grad Vis naselje Vis	12 mjeseci	Rekonstrukcija i energetska obnova postojeće samostojeće nestambene građevine koja je pravilna pravokutna tlocrtna oblika ukupnih dimenzija 46,5m x 13,9m. Ovim glavnim projektom definirana je izvedba ukupno 13 smještajnih jedinica (apartmana) unutar postojećih gabarita građevine. Grad Vis je postao turističko i nautičko središte te se stambeni prostori mahom prenamjenjuju u prostore za iznajmljivanje stoga je mladim obiteljima bez riješenog stambenog pitanja jako teško pronaći smještaj za cijelu godinu. Rekonstrukcija ove nekretnine uvelike bi pridonijela rješenju stambenog pitanja mladih obitelji u Gradu Visu koje trenutno nemaju riješeno stambeno pitanje, a sukladno tomu potaknuo gospodarski i demografski napredak naselja Rukavac pa tako i Grada Visa.	DA	DA	
9	Rekonstrukcija i energetska obnova tvrdave "Gospina Batarija"	GRAD VIS	KOMBINIRANI	grad Vis naselje Vis	12 mjeseci	Tvrđava Gospina Batarija smještena je na istaknutom mjestu unutar područja grada Visa, prisutna je u vizurama s mora i ima poseban značaj u sklopu viške baštine. Projektom se afirmira spomenička i prostorna vrijednost tvrđave u skladu s konzervatorskim smjernicama formuliranim u Konzervatorskom elaboratu. Uređenjem tvrdave poboljšala bi se kulturna ponuda u Gradu Visu, a sukladno tomu potaknuo gospodarski i demografski napredak naselja Rukavac pa tako i Grada Visa.	DA	DA	
10	Rekonstrukcija srednje ugostiteljske škole - rekonstrukcija paviljona (dogradnja i energetska obnova)	GRAD VIS	KOMBINIRANI	grad Vis naselje Vis	24 mjeseci	U svrhu poboljšanja uvjeta u Srednjoj ugostiteljskoj školi predviđa se dogradnja i rekonstrukcija postojeće zgrade u kojoj bi se dodali dodatni sadržaji.	DA	DA	

11	Rekonstrukcija i energetska obnova zgrade - "stolarska radiona"	GRAD VIS	KOMBINIRANI	grad Vis naselje Vis	36 mjeseci	Rekonstrukcija i energetska obnova zgrade obuhvaća izgradnju poslovnog prostora u prizemlju te dva kata s po dvije stambene jedinice. Rekonstrukcija ove nekretnine uvelike bi pridonijela rješenju stambenog pitanja mlađih obitelji u Gradu Visu koje trenutno nemaju riješeno stambeno pitanje, a sukladno tomu potaknuo gospodarski i demografski napredak naselja Rukavac pa tako i Grada Visa.	DA	DA	
12	Odvodnja - Samogor	GRAD VIS	INFRASTRUKTURNI	grad Vis naselje Vis	12 mjeseci	Izgradnja kom. Infrastrukture u svrhu komunalnog opremanja poslovnih zgrada Donji Samogor. Duljina cjevovoda 226,00m, a zbog konfiguracije terena predviđa se izgradnja jedne crpne stanice s pripadajućim tlačnim cjevovodom.	DA	DA	
13	Izgradnja sustava otpadnih voda za naselje Podselje	GRAD VIS	INFRASTRUKTURNI	grad Vis naselje Podselje	12 mjeseci	Na predmetnom području zahvata ne postoji izgrađeni sustav javne odvodnje. Prema projektnom zadatku, predviđa se sanitarna odvodnja naselja Podselje s izgradnjom uređaja za pročišćavanje otpadnih voda za naselje Podselje. Glavni i neposredni cilj projekta je rješavanje sustava odvodnje za naselje Podselje te zaštita od onečišćenja podzemnih voda područja naselja Podselje. Predmetnim zahvatom će se izvesti tri glavna tlačna cjevovoda ukupne duljine 1.536,07 m. Na glavne tlačne cjevovode se spajaju 22 kućne crpne stanice s tlačnim kućnim priključcima ukupne duljine 296,64 m. Predmetnim zahvatom je predviđena izgradnja Uredaja za pročišćavanje otpadne vode za naselje Podselje kapaciteta 150 ES. UPOV je predviđen kao podzemni objekt. Cijeli sustav se spaja tlačnim cjevovodom TC-1 u projektirani uredaj za pročišćavanje otpadnih voda nakon kojega se pročišćena otpadna voda neizravno ispušta u podzemlje preko upojne građevine.	DA	DA	
14	Rekonstrukcija vodoopskrbnog cjevovoda za naselje Podselje	GRAD VIS	INFRASTRUKTURNI	grad Vis naselje Podselje	12 mjeseci	Na predmetnom području zahvata postoji transportni vodoopskrbni cjevovod. Rekonstrukcija vodoopskrbnih cjevovoda u naselju Podselje se radi zbog starih i dotrajalih postojećih cjevovoda te izgradnje novog tlačnog sustava odvodnje. Prema posebnim uvjetima Vodovoda i odvodnje otoka Visa d.o.o. za izgradnju tlačnog sustava odvodnje naselja Podselje, uvjetovana je zamjena transportnog cjevovoda od azbestno cementnih cijevi DN 125 mm u području izgradnje. Spoj na zapadu na transportni cjevovod AC DN 125 mm će biti izведен u postojećoj zasunskoj komori ZK-1. Spoj na istoku na transportni cjevovod AC DN 125 mm će biti izведен u novoj zasunskoj komori ZK-3. U Predmetnim zahvatom će se izvesti pet vodoopskrbnih cjevovoda ukupne duljine 812,24 m te tri zasunske komore i sedam podzemnih hidrantu.	DA	DA	
15	Izgradnja sustava javne odvodnje naselja Donji Rukavac i podmorski ispuist	GRAD VIS	INFRASTRUKTURNI	grad Vis naselje Rukavac	12 mjeseci	Na predmetnom području zahvata ne postoji izgrađeni sustav javne odvodnje. Projekt obuhvaća izgradnju sustava javne odvodnje otpadnih voda za dio naselja donji Rukavac i podmorski ispuist ukupne duljine 613,7 m (podzemni dio 221,5m te dio položen na morsko dno 392,2m). Predviđa se razdjelni sustav odvodnje sanitarnih otpadnih voda u vidu tlačne kanalizacije s izgradnjom uređaja za pročišćavanje otpadnih voda s mehaničkim predtretmanom. Predmetnim zahvatom će se izvesti pet glavnih tlačnih cjevovoda ukupne duljine 8.486 m. Na glavne tlačne cjevovode se spaja 283 kućne crpne stanice s tlačnim kućnim priključcima ukupne duljine 3.489 m. Crpne stanice su opremljene crpkama kapaciteta do Q=2,5 l/s i snage do 2,0 kW.	DA	DA	

16	Izgradnja sustava javne odvodnje naselja Srednji Rukavac	GRAD VIS	INFRASTRUKTURNI	grad Vis naselje Rukavac	12 mjeseci	Na predmetnom području zahvata ne postoji izgrađeni sustav javne odvodnje. Projekt obuhvaća izgradnju sustava javne odvodnje otpadnih voda za dio naselja srednji Rukavac. Predviđa se razdjelni sustav odvodnje sanitarnih otpadnih voda u vidu tlačne kanalizacije s izgradnjom uređaja za pročišćavanje otpadnih voda s mehaničkim predtretmanom. Predmetnim zahvatom će se izvesti pet glavnih tlačnih cjevovoda ukupne duljine 8.486 m. Na glavne tlačne cjevovode se spaja 283 kućne crpne stanice s tlačnim kućnim priključcima ukupne duljine 3.489 m. Crpne stanice su opremljene crpkama kapaciteta do Q=2,5 l/s i snage do 2,0 kW.	DA	DA	
17	Izgradnja sustava javne odvodnje naselja Gornji Rukavac	GRAD VIS	INFRASTRUKTURNI	grad Vis naselje Rukavac	24 mjeseci	Na predmetnom području zahvata ne postoji izgrađeni sustav javne odvodnje. Projekt obuhvaća izgradnju sustava javne odvodnje otpadnih voda za dio naselja gornji Rukavac. Predviđa se razdjelni sustav odvodnje sanitarnih otpadnih voda u vidu tlačne kanalizacije s izgradnjom uređaja za pročišćavanje otpadnih voda s mehaničkim predtretmanom. Predmetnim zahватом će se izvesti pet glavnih tlačnih cjevovoda ukupne duljine 8.486 m. Na glavne tlačne cjevovode se spaja 283 kućne crpne stanice s tlačnim kućnim priključcima ukupne duljine 3.489 m. Crpne stanice su opremljene crpkama kapaciteta do Q=2,5 l/s i snage do 2,0 kW.	DA	DA	
18	Izgradnja sustava javne odvodnje naselja Podstražje i Brgujac	GRAD VIS	INFRASTRUKTURNI	grad Vis naselje Podstražje	36 mjeseci	Na predmetnom području zahvata ne postoji izgrađeni sustav javne odvodnje. Projekt obuhvaća izgradnju sustava javne odvodnje otpadnih voda za naselje Podstražje i Brgujac. Predviđa se razdjelni sustav odvodnje sanitarnih otpadnih voda u vidu tlačne kanalizacije s izgradnjom uređaja za pročišćavanje otpadnih voda s mehaničkim predtretmanom. Predmetnim zahvatom će se izvesti pet glavnih tlačnih cjevovoda ukupne duljine 8.486 m. Na glavne tlačne cjevovode se spaja 283 kućne crpne stanice s tlačnim kućnim priključcima ukupne duljine 3.489 m. Crpne stanice su opremljene crpkama kapaciteta do Q=2,5 l/s i snage do 2,0 kW.	DA	DA	
19	Sanacija Obalnog zida na Kutu	GRAD VIS	INFRASTRUKTURNI	grad Vis naselje Vis	12 mjeseci	Predmet ovog idejnog projekta je uređenje obalnog pojasa na lokaciji Kut u gradu Visu. Zahvat predstavlja uređenje postojeće zaobalne površine, gdje se ne mijenja namjena površina. Projektom se poboljšava karakter javnih površina, koje se odnose na nogostupe i zelene površine i privezista.	DA	DA	
20	Uređenje obalnog pojasa od trajektnog pristaništa do poluotoka Prilovo	GRAD VIS	INFRASTRUKTURNI	grad Vis naselje Vis	12 mjeseci	Predmet ovog idejnog projekta je uređenje obalnog pojasa između trajektnog pristaništa i crpne stanice pored poluotoka Prilovo u gradu Visu. Zahvat predstavlja uređenje postojećih gatova za privez te uređenje zaobalne površine, gdje se ne mijenja namjena površina. Projektom se poboljšava karakter javnih površina, koje se odnose na nogostupe i zelene površine, te gatovi za privez komunalnih brodica domicilnog stanovništva. Dogradnjom luke omogućava se minimalno 54 veza za brodove dužine 8 i 9,5 m, po pojedinim kategorijama brodova.	DA	DA	
21	Sanacija odlagališta Wellington	GRAD VIS	KOMBINIRANI	grad Vis naselje Vis	36 mjeseci	Odlagalište neopasnog otpada Wellington se koristi kao odlagalište otpada za potrebe Grada Visa od 1963. godine. Odlagalište otpada Wellington je neuređeno odlagalište i, kao takvo, nepovoljno utječe na zdravlje ljudi i okoliš. Kako bi se odlagalište otpada Wellington saniralo sukladno zakonskoj regulativi Republike Hrvatske, u lipnju 2012. godine je izrađen Idejni projekt sanacije odlagališta, na temelju kojeg je, u listopadu 2012. izdana Lokacijska dozvola (Klasa UP/I-350-05/12-28/6, Ur.br.2181/1-11-09/1-12-11, od 3.10.2012. godine). No zbog ne riješenih imovinsko pravnih odnosa građevinska dozvola je još uvijek u fazi ishodenja.	DA	DA	

22	Energetska obnova, Rekonstrukcija nestambene zgrade, Dom kulture Podstraže	GRAD VIS	KOMBINIRANI	grad Vis naselje Podstraže	24 mjeseci	Predmet zahvata je rekonstrukcija građevinske ovojnica na objektu Dom kulture u Visu s ciljem smanjenja toplinskih gubitaka i poboljšanja energetske učinkovitosti. U skladu sa navedenim napravljeno je rješenje rekonstrukcije građevinske ovojnice. Predmetni projekt se odnosi na rekonstrukciju građevinske vanjske ovojnice, te je za ponovnu upotrebu potrebno urediti unutarnje prostore (izvesti rekonstrukciju poda na tlu, nove elektro instalacije, instalacije vodovoda i odvodnje) u skladu sa potrebama istih.	DA	DA	
23	Energetska obnova, Rekonstrukcija nestambene zgrade, Dom kulture Marinje Zemlje	GRAD VIS	KOMBINIRANI	grad Vis naselje Marinje Zemlje	12 mjeseci	Predmet zahvata je rekonstrukcija građevinske ovojnica na objektu Dom kulture u naselju Marinje Zemlje s ciljem smanjenja toplinskih gubitaka i poboljšanja energetske učinkovitosti. U skladu sa navedenim napravljeno je rješenje rekonstrukcije građevinske ovojnice. Predmetni projekt se odnosi na rekonstrukciju građevinske vanjske ovojnice, te je za ponovnu upotrebu potrebno urediti unutarnje prostore (izvesti rekonstrukciju poda na tlu, nove elektro instalacije, instalacije vodovoda i odvodnje) u skladu sa potrebama istih.	DA	DA	
24	Energetska obnova, Rekonstrukcija nestambene zgrade, OSNOVNA ŠKOLA VIS I SREDNJA ŠKOLA AMK	GRAD VIS	KOMBINIRANI	grad Vis naselje Vis	12 mjeseci	Na zgradi škole od njene izgradnje nisu rađene značajne rekonstrukcije i sanacije osim zamjene dijela vanjske stolarije aluminijskom I PVC stolarijom. Zgrada škole spada u energetski razred D, sa zastarelim i neadekvatnim sustavom rasvjete te samo sa lokalnim (parcijalnim) grijanjem/hlađenjem radnih prostora pomoću elektro grijalica i klima uređaja u Split izvedbi. Zbog lošeg energetskog stanja zgrade i zastarjelih instalacija, potrebno provesti njenu cijelovitu energetsku obnovu u skladu sa suvremenim energetskim učinkovitim tehničkim rješenjima. Primjenjeno projektno rješenje je u skladu sa tehničkim uvjetima koji moraju biti zadovoljeni za sufinanciranje energetske obnove u zgradama javnog sektora u kojima javne ustanove obavljaju djelatnost odgoja i obrazovanja, koje je propisalo Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja.	DA	DA	
25	Energetska obnova, Gornji Samogor Vis, Građevina 2	GRAD VIS	KOMBINIRANI	grad Vis naselje Vis	12 mjeseci	Predmet zahvata je rekonstrukcija građevinske ovojnica na objektu Dom kulture u Visu s ciljem smanjenja toplinskih gubitaka i poboljšanja energetske učinkovitosti. U skladu sa navedenim napravljeno je rješenje rekonstrukcije građevinske ovojnice. Predmetni projekt se odnosi na rekonstrukciju građevinske vanjske ovojnice, te je za ponovnu upotrebu potrebno urediti unutarnje prostore (izvesti rekonstrukciju poda na tlu, nove elektro instalacije, instalacije vodovoda i odvodnje) u skladu sa potrebama istih.	DA	DA	
26	Energetska obnova, Gornji Samogor Vis, Građevina 4	GRAD VIS	KOMBINIRANI	grad Vis naselje Vis	12 mjeseci	Cilj ovog projekta je prikaz postojećeg stanja građevine te davanje građevinskih mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti objekta. Nakon pregleda zgrade pristupilo se izradi postojećeg stanja na osnovu kojega je napravljen arhitektonski projekt te elaborat racionalne uporabe energije i toplinske zaštite zgrade. Nestambena zgrada, ulica bana Josipa Jelačića, Donji Samogor, k.č.11853/2 i 11880/3; k.o. Vis. Katnost i namjena građevine - prizemlje - namjene poslovna zgrada.	DA	DA	
27	Energetska obnova, Gornji Samogor Vis, Građevina 5	GRAD VIS	KOMBINIRANI	grad Vis naselje Vis	12 mjeseci	Cilj ovog projekta je prikaz postojećeg stanja građevine te davanje građevinskih mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti objekta. Nakon pregleda zgrade pristupilo se izradi postojećeg stanja na osnovu kojega je napravljen arhitektonski projekt te elaborat racionalne uporabe energije i toplinske zaštite zgrade. Nestambena zgrada, ulica bana Josipa Jelačića, Donji Samogor, k.č.11853/2 i 11880/3; k.o. Vis. Katnost i namjena građevine - prizemlje - namjene poslovna zgrada.	DA	DA	

28	Energetska obnova, Donji Samogor Vis, Građevina 1	GRAD VIS	KOMBINIRANI	grad Vis naselje Vis	12 mjeseci	Cilj ovog projekta je prikaz postojećeg stanja građevine te davanje građevinskih mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti objekta. Nakon pregleda zgrade pristupilo se izradi postojećeg stanja na osnovu kojega je napravljen arhitektonski projekt te elaborat racionalne uporabe energije i toplinske zaštite zgrade. Nestambena zgrada, ulica bana Josipa Jelačića, Donji Samogor, k.č.11853/2 i 11880/3; k.o. Vis. Katnost i namjena građevine - prizemlje - namjene poslovna zgrada.	DA	DA
29	Energetska obnova, Donji Samogor Vis, Građevina 2	GRAD VIS	KOMBINIRANI	grad Vis naselje Vis	12 mjeseci	Cilj ovog projekta je prikaz postojećeg stanja građevine te davanje građevinskih mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti objekta. Nakon pregleda zgrade pristupilo se izradi postojećeg stanja na osnovu kojega je napravljen arhitektonski projekt te elaborat racionalne uporabe energije i toplinske zaštite zgrade. Nestambena zgrada, ulica bana Josipa Jelačića, Donji Samogor, k.č.11853/2 i 11880/3; k.o. Vis. Katnost i namjena građevine - prizemlje - namjene poslovna zgrada.	DA	DA
30	Energetska obnova, Donji Samogor Vis, Građevina 3	GRAD VIS	KOMBINIRANI	grad Vis naselje Vis	12 mjeseci	Cilj ovog projekta je prikaz postojećeg stanja građevine te davanje građevinskih mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti objekta. Nakon pregleda zgrade pristupilo se izradi postojećeg stanja na osnovu kojega je napravljen arhitektonski projekt te elaborat racionalne uporabe energije i toplinske zaštite zgrade. Nestambena zgrada, ulica bana Josipa Jelačića, Donji Samogor, k.č.11853/2 i 11880/3; k.o. Vis. Katnost i namjena građevine - prizemlje - namjene poslovna zgrada.	DA	DA
31	Energetska obnova, Donji Samogor Vis, Građevina 4	GRAD VIS	KOMBINIRANI	grad Vis naselje Vis	12 mjeseci	Cilj ovog projekta je prikaz postojećeg stanja građevine te davanje građevinskih mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti objekta. Nakon pregleda zgrade pristupilo se izradi postojećeg stanja na osnovu kojega je napravljen arhitektonski projekt te elaborat racionalne uporabe energije i toplinske zaštite zgrade. Nestambena zgrada, ulica bana Josipa Jelačića, Donji Samogor, k.č.11853/2 i 11880/3; k.o. Vis. Katnost i namjena građevine - prizemlje - namjene poslovna zgrada.	DA	DA
32	Energetska obnova, Donji Samogor Vis, Građevina 5	GRAD VIS	KOMBINIRANI	grad Vis naselje Vis	12 mjeseci	Cilj ovog projekta je prikaz postojećeg stanja građevine te davanje građevinskih mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti objekta. Nakon pregleda zgrade pristupilo se izradi postojećeg stanja na osnovu kojega je napravljen arhitektonski projekt te elaborat racionalne uporabe energije i toplinske zaštite zgrade. Nestambena zgrada, ulica bana Josipa Jelačića, Donji Samogor, k.č.11853/2 i 11880/3; k.o. Vis. Katnost i namjena građevine - prizemlje - namjene poslovna zgrada.	DA	DA
33	Energetska obnova, Donji Samogor Vis, Građevina 6	GRAD VIS	KOMBINIRANI	grad Vis naselje Vis	12 mjeseci	Cilj ovog projekta je prikaz postojećeg stanja građevine te davanje građevinskih mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti objekta. Nakon pregleda zgrade pristupilo se izradi postojećeg stanja na osnovu kojega je napravljen arhitektonski projekt te elaborat racionalne uporabe energije i toplinske zaštite zgrade. Nestambena zgrada, ulica bana Josipa Jelačića, Donji Samogor, k.č.11853/2 i 11880/3; k.o. Vis. Katnost i namjena građevine - prizemlje - namjene poslovna zgrada.	DA	DA
34	Energetska obnova, Donji Samogor Vis, Građevina 7	GRAD VIS	KOMBINIRANI	grad Vis naselje Vis	12 mjeseci	Cilj ovog projekta je prikaz postojećeg stanja građevine te davanje građevinskih mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti objekta. Nakon pregleda zgrade pristupilo se izradi postojećeg stanja na osnovu kojega je napravljen arhitektonski projekt te elaborat racionalne uporabe energije i toplinske zaštite zgrade. Nestambena zgrada, ulica bana Josipa Jelačića, Donji Samogor, k.č.11853/2 i 11880/3; k.o. Vis. Katnost i namjena građevine - prizemlje - namjene poslovna zgrada.	DA	DA

35	Energetska obnova, Vis, Zgrada Grada Visa	GRAD VIS	KOMBINIRANI	grad Vis naselje Vis	36 mjeseci	Cilj ovog projekta je prikaz postojećeg stanja građevine te davanje građevinskih mjera za poboljšanje energetske učinkovitosti objekta. Nakon pregleda zgrade pristupilo se izradi postojećeg stanja na osnovu kojega je napravljen arhitektonski projekt te elaborat racionalne uporabe energije i toplinske zaštite zgrade. Javna zgrada, Trg 30. Svinjna 1992. br.2, Vis, k.č.zgr. 861/2; k.o. Vis. Katnost i namjena građevine - prizemlje +2 kata+ potkrovljeno namjene javna ustanova.	DA	DA	
36	Energetska obnova, Dol - Vis, crkva Sv. Nikole	GRAD VIS	KOMBINIRANI	grad Vis naselje Vis	12 mjeseci	energetska obnova	DA	DA	
37	Rekonstrukcija i energetska obnova Kula PERASTI	GRAD VIS	KOMBINIRANI	grad Vis naselje Vis	36 mjeseci	Energetska obnova kule Perasti u skladu s Programom zaštite i očuvanja nepokretnih kulturnih dobara: Vis, Kula Perasti, na k.č.zgr. 891 k.o. Vis.	DA	DA	
38	Trg Eugena Kvaternika - uređenje	GRAD VIS	INFRASTRUKTURNI	grad Vis naselje Vis	12 mjeseci	Uređenje Trga Eugena Kvaternika u smislu popravka kamenih ploča na tlu te hortikultурno uređenje istog. Površina trga je cca 403m2.	DA	DA	
39	Uređenje šetnice od uvale Stonca do Fortice	GRAD VIS	INFRASTRUKTURNI	grad Vis naselje Vis	24 mjeseci	Uređenje šetnice od uvale Stonca do Fortice obuhvaća uređenje šetnice od uvale Stonca do punte, te spoj ove šetnice do postojećeg platoa Fortice u dužini od 1454,60m	DA	DA	
40	Izgradnja rotora "Goveja"	GRAD VIS	INFRASTRUKTURNI	grad Vis naselje Vis	12 mjeseci	Uređenje okretišta na predjelu Goveja, Grad Vis, na spoju Ulica S.S.Kranjčevića i ulice Vladimira Nazora.	DA	DA	
41	Uređenje parka "Batarija"	GRAD VIS	INFRASTRUKTURNI	grad Vis naselje Vis	12 mjeseci	Hortikulturno uređenje parka koji se nalazi između dviju škola, površine cca 2500m2.	DA	DA	
42	Zlopoje- Poslovna zona	GRAD VIS	INFRASTRUKTURNI	grad Vis naselje Vis	36 mjeseci	Izgradnja poslovne zone sukladno urbanističkom planu uređenja.	DA	DA	
43	Nova pošta - LUKA OTVORENA ZA JAVNI PROMET	GRAD VIS	INFRASTRUKTURNI	grad Vis naselje Rogačić	36 mjeseci	Izgradnja luke sukladno urbanističkom planu koji je u izradi.	DA	DA	
44	Nova pošta - LUKA NAUTIČKOG TURIZMA	GRAD VIS	INFRASTRUKTURNI	grad Vis naselje Rogačić	36 mjeseci	Izgradnja luke nautičkog turizma sukladno urbanističkom planu koji je u izradi.	DA	DA	
45	Nova pošta - GRADSKA (KOMUNALNA) LUKA	GRAD VIS	INFRASTRUKTURNI	grad Vis naselje Rogačić	36 mjeseci	Izgradnja gradske komunalne luke sukladno urbanističkom planu koji je u izradi.	DA	DA	
46	Nova pošta - POSLOVNA ZONA - PARJA	GRAD VIS	INFRASTRUKTURNI	grad Vis naselje Rogačić	36 mjeseci	Izgradnja poslovne zone sukladno urbanističkom planu koji je u izradi.	DA	DA	

5 PRAĆENJE, IZVJEŠTAVANJE I VREDNOVANJE STRATEŠKIH AKATA

5.1 Praćenje i izvještavanje

Praćenje i izvještavanje o provedbi akata strateškog planiranja od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave je dio procesa strateškog planiranja tako utvrđeno Pravilnikom o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Praćenje provedbenog akta strateškog planiranja podrazumijeva prikupljanje, analize i usporedbe pokazatelja kojima se sustavno prati uspješnost provedbe ciljeva i mjera ovog strateškog dokumenta. Izvještavanje kao dio procesa strateškog planiranja puža pravovremene i relevantne informacije ključnim nositeljima provedbe akta strateškog planiranja na razini lokalne samouprave te široj javnosti o statusu provedbe akata strateškog planiranja.

Za Provedbeni program primjenjiv za razdoblje od 2022. godine do 2025. godine, praćenje i izvještavanje o provedbi odgovara Grad Vis na čelu s gradonačelnikom kao odgovornom osobom. Proces provedbenog akta strateškog planiranja koji uključuje praćenje i izvještavanje o provedbi koordinira Grad Vis s ciljem dostizanja postavljenih strateških ciljeva od interesa za društveni, socijalni i gospodarski razvoj lokalnog stanovništva. Rezultati vizije Grada Visa objedinjeni su u strateškim ciljevima i mjerama koji se na karaju mandatnog razdoblja žele postići.

Provedbeni program Grada Visa će se revidirati dva puta godišnje, do 31. srpnja za tekuću godinu i do 31. siječnja za prethodnu godinu. Rokovi i postupci praćenja i izvještavanja o provedbi Provedbenog programa JLS-a propisani su Pravilnikom o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 6/2019). Praćenje provedbe provodi se na način da odgovorna osoba priprema godišnja izvješća o provedbi, Gradsko vijeće zaprima i odobrava godišnja izvješća i daje preporuke za njegovo unapređenje. Sva izvješća o aktivnostima praćenja i izvještavanja biti će dostupna na službenim stranicama Grada Visa.

5.2 Vrednovanje akata strateškog planiranja

Postupak vrednovanja Provedbenog programa za mandatno razdoblje od 2022. do 2025. neovisna je usporedba i ocjena očekivanih i ostvarenih rezultata, ishoda i učinaka strateškog planiranja. Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/2017) utvrđuje obavezu vrednovanja akata strateškog planiranja samo za srednjoročne i dugoročne akte. Kako se provedbeni program definira kao kratkoročni akt (od jedne do pet godina) obaveza vrednovanja Provedbenog programa nije definirana, međutim ukoliko se ukaže potreba za istim, a sukladno finansijskim mogućnostima grada Visa, vrednovanje će se provoditi prema sljedećoj metodologiji (podložna izmjenama u skladu s izmjenama/dopunama postojećeg akta, naknadno donesenim pravilnicima, uputama i sličnim važećim aktima):

- Vrednovanje provode unutarnji i/ili vanjski stručnjaci koji su funkcionalno neovisni o tijelima nadležnim za izradu i provedbu akata strateškoga planiranja;
- Gradonačelnik, koji je nadležan za pokretanje izrade akta strateškog planiranja, donosi odluku o početku postupka vrednovanja;
- Rezultati, ishodi i učinci provedbe akata strateškog planiranja utvrđeni postupkom vrednovanja predstavljaju temelj za reviziju javnih politika i daljnje procese strateškog planiranja.

Popis tablica:

Tablica 1 Struktura stanovništva grada Visa i pripadajućih naselja (2011.).....	18
Tablica 2 Prirodno kretanje stanovništva (do 2018.)	19
Tablica 3 Udruge u kulturi.....	30
Tablica 4 Broj korisnika i prava u socijalnoj skrbi-2020 godina.....	34
Tablica 5 Indeks razvijenosti Splitsko- dalmatinske županije i Grada Visa.....	36
Tablica 6 Broj nezaposlenih na području Grada Visa	37
Tablica 7 Osnovni finansijski rezultati poslovanja poduzetnika Grada Visa	38
Tablica 8 Ostvareni prihodi i rashodi poduzetnika Grada Visa prema djelatnostima	39
Tablica 9 Broj poduzetnika u Gradu Visu	41
Tablica 10 Struktura dolazaka i noćenja turista Grada Visa tijekom 2020. godine	44
Tablica 11 Struktura dolazaka i noćenja turista u Gradu Visu po zemljama iz kojih dolaze ..	45
Tablica 12 Privatni smještajni kapaciteti prema naseljima.....	46
Tablica 13 Ciljevi održivog razvoja.....	48

Popis grafikona:

Grafikon 2 Procjena i prirodno kretanje stanovništva	21
Grafikon 3 Broj upisanih u osnovnu školu od 2011. do 2020. godine	23
Grafikon 4 Područje djelovanja OCD-ova na području Grada Visa.....	31
Grafikon 5 Struktura dolazaka i noćenja turista Grada Visa tijekom 2020. godine	44

Popis slika:

Slika 1 Geografski položaj Grada Visa.....	12
--	----